

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Jiří Tomášek

**ÚZEMNÍ DIFERENCIACE NÁVŠTĚVNOSTI
SPORTOVNÍCH AKCÍ V ČESKÉ REPUBLICE**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl v seznamu veškerou použitou literaturu a jiné zdroje.

Olomouc, 15. května 2012

.....
Podpis

Rád bych na tomto místě poděkoval panu Mgr. Petru Kladivovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a čas se mnou strávený při tvorbě této práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jiří TOMÁŠEK**
Osobní číslo: **R09078**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Územní diferenciacie návštěvnosti sportovních akcí v České republice**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit návštěvnost sportovních utkání (zejména kolektivních sportů provozovaných profesionálně) v regionech České republiky a analyzovat její prostorovou diferenciaci pomocí vybraných metod. Autor se pokusí identifikovat faktory mající vliv na návštěvnost, posoudí jejich roli a význam. Výsledkem bude typologie regionů podle intenzity sledovanosti sportovních akcí

Návrh osnovy práce:

1. Úvod, formulace základních cílů
2. Rešerše dostupné literatury, teoretická báze
3. Stanovení metodiky práce
4. Kolektivní sporty v ČR a jejich vývoj
5. Identifikace faktorů majících vliv na návštěvnost, její analýza
6. Syntéza, diskuse výsledků, závěr

Práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

rešerše literatury, zdroje dat červenec - prosinec 2011, kap.2,3 září - listopad 2011, kapitoly 4, 5 leden - únor 2012, kapitola 6 březen 2012, finalizace textové části duben 2012

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

AUGUSTIN, J., P. (2008): Géographie des sports en France. Paris, Vuibert.
BALE, J. (2003): Sports Geography. London and New York, Routledge.
Online-dostupné na
<http://books.google.cz/books_id=swjoQOyLAbwC&printsec=frontcover>
HAMPL, M.: Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. První vydání. Praha 2005.
SLEPIČKA, Pavel. Divácká reflexe sportu. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388.
VYSTOUPIL, J. a kol. Atlas cestovního ruchu České republiky. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006, 157 s.
ZUBRICKÝ, G. (1996): Príspevok k analýze regionálnej diferenciácie Slovenska na príklade profesionálneho športu. Acta facultatis rerum naturalium Universitatis Comenianae - Geographica, č.39, s. 247-253.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **27. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 27. dubna 2011

OBSAH:

1 ÚVOD	8
2 METODIKA VÝZKUMU	9
2.1 Geografie sportu v literatuře	9
2.2 Základní charakteristiky sledované návštěvnosti	10
2.3 Sběr a zpracování dat	11
2.4 Dotazníkové šetření	13
2.5 Teoretická návštěvnost	13
3 PŘEHLED ZKOUMANÝCH SOUTĚŽÍ.....	15
3.1 Lední hokej.....	15
3.2 Fotbal.....	16
3.3 Basketbal	17
3.4 Volejbal	18
3.5 Házená.....	19
4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ NÁVŠTĚVNOST	20
4.1 Důvody návštěvnosti	22
5 PROSTOROVÁ DIFERENCIACE NÁVŠTĚVNOSTI	24
5.1 Reálná návštěvnost v jednotlivých střediscích.....	24
5.2 Návštěvnost v krajích a SO ORP	26
5.2.1 Lední hokej.....	26
5.2.2 Fotbal.....	27
5.2.3 Basketbal	28
5.2.4 Házená.....	28
5.2.5 Volejbal	29
5.2.6 Celková návštěvnost v krajích.....	30
5.2.7 Celková návštěvnost podle SO ORP	31
5.3 Teoretická návštěvnost	32
5.4 Pozice sportů z hlediska jejich popularity	33

6 ZÁVĚR.....	36
7 SUMMARY.....	38
8 POUŽITÉ ZDROJE.....	39
Seznam příloh	45

1 ÚVOD

Přestože v zahraniční, zejména anglosaské, literatuře je geografie sportu řádnou geografickou subdisciplínou, v české odborné literatuře se s podobně zaměřenými díly příliš nesetkáme. Českými geografy je toto téma dosti opomíjeno, přestože má výrazný prostorový aspekt. Věnují se mu alespoň vědci z řad sociologů a příbuzných oborů. Tato práce si tak klade za cíl rozšířit spektrum geografických děl věnujících se sportovnímu fenoménu se zaměřením na prostorovou diferenciaci návštěvnosti sportovních utkání v České republice.

„Sport, ať již v podobě vlastního sportování populace, či v podobě jeho „pasivní“ divácké konzumace, je jedním z důležitých sociálních jevů a celosvětově jedním z nejvýznamnějších prostředků masové zábavy vyplňující volný čas značné části populace bez ohledu na hranice států či společensko-kulturní formace.“¹ V posledních desítkách let došlo, především díky technologickému pokroku, k rozšíření sportovního povědomí obyvatelstva. Jednotlivé sdělovací prostředky dokonale informují o sportovním dění a lidé tak mohou mít permanentní přehled o „svém“ družstvu či jednotlivci. I rozvoj dopravy napomohl ke zvýšení zájmu o návštěvy sportovních utkání u lidí z větších vzdáleností.

V rámci České republiky mají dlouhodobě největší diváckou podporu kolektivní sporty, kde na pomyslném vrcholu soupeří fotbal s hokejem následovaní basketbalem, házenou, volejbalem a stále se rozvíjejícím florbalem (tomu však v práci není věnována pozornost). Lidé se s těmito kluby, týmy a hráči identifikují a ti nejoddanější podporují, ať už pouze nárazově či pravidelně, svůj tým přímo na stadionu, nebo sportovní hale. Patří mezi ně všechny věkové kategorie od mladých studentů, lidí ve středním věku, rodin s dětmi až po seniory.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit návštěvnost sportovních utkání profesionálních kolektivních sportů v sezoně 2010/2011 ve vybraných regionech České republiky a analyzovat její prostorovou diferenciaci, včetně pojmenování faktorů majících vliv na návštěvnost. Dále pak na modelovém příkladu ukázat oblasti divácké přízně, u nás i méně sledovaných kolektivních sportů. Výsledkem práce bude typologie regionů podle intenzity sledovanosti vybraných sportovních soutěží.

¹ SLEPIČKA, Pavel. *Divácká reflexe sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388, s. 11.

2 METODIKA VÝZKUMU

2.1 Geografie sportu v literatuře

Sportovní geografie jako samostatná disciplína u nás de facto neexistuje. Nejsou známy ani žádné významnější studie zabývající se prostorovou diferenciací sportu v rámci České republiky. Naopak v zahraničí (jak jsme naznačili v úvodu) se sportovní geografii dostává daleko větší pozornosti. Za průkopníka geografického studia sportu je považován profesor John Bale z Keele University ve Velké Británii.² Jeho nejvýznamnějším publikací v této oblasti je kniha *Sportovní geografie (Sports Geography)* z roku 2003.³ Dalším významným sportovním geografem je John Rooney z University of Oklahoma. Jednou z jeho publikací je i *Atlas amerického sportu (Atlas of American Sport)* z roku 1992.⁴

Námi zkoumaná návštěvnost kolektivních sportů a s ní spojené sportovní diváctví se postupem času staly zájmem společenských věd. Tímto jevem, přesahujícím svými dopady hranice sportu, se začínaly zaobírat především nejružnější sociologické přístupy, nejprve z pozice obecné sociologie, později začala převažovat hlediska sociologie sportu. Následně sportovní diváctví proniklo jako předmět zájmu i do psychologie sportu, která zdůrazňovala aspekty mikrosociální, s uvedenou tematikou rovněž propojené. Předmětem zájmu se tak stal i jedinec – sportovní divák.⁵ Výše zmíněnou problematikou sportovního diváctví se u nás detailně zabývá profesor kinantropologie se zaměřením na psychologii sportu, Pavel Slepíčka z Fakulty tělesné výchovy a sportu, Univerzity Karlovy v Praze.⁶ Slepíčka ukazuje na složitost a komplexnost problematiky sportovního diváctví jako společenského jevu, jehož závažnost se prohlubuje v návaznosti na rostoucí význam sportu jak v národním, tak mezinárodním kontextu. „Přitom na sportovní diváky nelze nahlížet jako na jedince či skupiny zcela se vymykající společenskému prostředí, ve kterém žijí. Tato tendence,

² Education. *Keele University* [online]. 23. 3. 2011 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.keele.ac.uk/education/staff/johnbale/>

³ BALE, John. *Sports Geography* [online]. 2003 [cit. 2012-03-25]. ISBN 0-4 I 9-252220-7. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=huOCueUwWTQC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summ ary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

⁴ Bibliography. *Sports Geography* [online]. 1. 10. 2007 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.sportsgeography.com/bibliography.htm>

⁵ SLEPIČKA, Pavel. *Divácká reflexe sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388, s. 7.

⁶ Katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky TV a sportu. *Univerzita Karlova v Praze - fakulta tělesné výchovy a sportu* [online]. c 2008 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/ppd/slepicka.php>

často se objevující zejména v souvislosti s rozsáhlejšími diváckými výtržnostmi, mnohdy vychází z neadekvátně generalizujícího pohledu na psychosociální souvislosti sportovního diváctví⁷. Sportovní geografii se okrajově zabývá i doktor Jiří Tomeš z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Univerzity Karlovy v Praze.

2.2 Základní charakteristiky sledované návštěvnosti

Jako profesionálně provozované kolektivní soutěže byly sledovány a následně šetřeny: 1. a 2. nejvyšší fotbalová liga, Extraliga a 1. hokejová liga, Národní basketbalová liga mužů (NBL) a Ženská basketbalová liga (ŽBL), volejbalová Extraliga mužů a žen, Extraliga házené mužů a česká část Interligy žen. Základní indicie pro výběr právě těchto soutěží představovaly především popularita a dlouhodobá historie zmíněných sportů v České republice.

Hned zpočátku této práce je třeba zmínit, že sezónní návštěvnost byla ve všech deseti soutěžích hodnocena pouze v domácích zápasech základní části (tj. bez vyřazovacích bojů, respektive play - off). Tento fakt se týká hned osmi soutěží, vyjma fotbalových. Následných vyřazovacích bojů se totiž účastní jen vybraný počet nejlépe umístěných týmů po základní části. Pro zbylé kluby sezona buď končí, nebo hrají pouze skupinu o udržení, doprovázenou většinou nízkou diváckou kulisou. Průměrná návštěvnost v základní části tak objektivněji vypovídá o zájmu lidí o vybraný sport a je i nejčastěji uváděna v rámci oficiálních statistik.

V sezoně 2010/2011 došlo hned ve dvou případech k absenci klubu v základní části nejvyšší domácí soutěže a jeho účasti v zahraniční lize. Šlo o elitní český basketbalový klub ČEZ basketball Nymburk, jež hostoval v Adriatické lize⁸ a o nejúspěšnější ženské volejbalové družstvo VK Prostějov, to zase působilo po dobu základní části ve Středoevropské lize⁹. Oba kluby se do českých soutěží vrátily a až do následných vyřazovacích bojů. Jejich sezónní návštěvnost tak byla z důvodu účasti v kvalitnější soutěži do jisté míry „pozitivně“ ovlivněna.

⁷ SLEPIČKA, Pavel. *Divácká reflexe sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388, s. 158.

⁸ Adriatická liga je nadnárodní basketbalová soutěž vybraných týmů bývalé Jugoslávie.

⁹ Nadnárodní soutěž ve volejbale žen v rámci střední a JV Evropy.

2.3 Sběr a zpracování dat

Získání údajů o návštěvnosti jednotlivých utkání vybraných soutěží bylo realizováno prostřednictvím internetových serverů, kontaktováním příslušných osob ze sportovních svazů či zástupců jednotlivých týmů.

Nejsnadněji zjistitelné byly informace o hokejové Extralize a 1. hokejové lize. Veškerý zpravodajský a výsledkový servis ze světa hokeje, včetně údajů o sezónní návštěvnosti jednotlivých týmů poskytuje server hokej.cz¹⁰. Internetové zdroje posloužily, ovšem už o něco složitěji, také k vyhledání návštěvnosti obou nejvyšších domácích fotbalových soutěží. Oficiální stránky Fotbalové asociace České republiky totiž nezveřejnily námi potřebné informace z minulé sezóny, a tak bylo k získání návštěvnosti 1. fotbalové ligy využito sportovní sekce zpravodajského serveru idnes.cz¹¹. V případě 2. fotbalové ligy se musela výsledná návštěvnost daného mužstva jednotlivě vypočítat na základě zjištěných návštěv z domácích zápasů podle následujícího vzorce:

$$n = \frac{n_1+n_2+\dots+n_{15}}{15}$$

- n = sezónní návštěvnost týmu
- n_x = počet diváků na jedno domácí utkání
- 15 = počet domácích zápasů

Návštěvy na domácí zápasy týmů 2. ligy poskytl v drtivé většině internetový portál eurofotbal.cz¹². V případě absence údaje o počtu diváků na některém z utkání byl potřebný počet diváků vyhledán v historii online přenosů jednotlivých utkání z internetové stránky onlajny.cz¹³. Tímto veškeré možnosti využití internetových zdrojů ke sběru dat skončily. Zbývá sportovní odvětví (volejbal, házená a basketbal) požadované statistiky nezveřejňují jak na oficiálních internetových stránkách svých svazů či federací, tak ani na stránkách jednotlivých klubů. Přistoupilo se tedy ke kontaktování konkrétních lidí zainteresovaných v rámci jednotlivých sportovních úseků. Z Českého volejbalového svazu poskytl požadované informace o sezónní návštěvnosti týmů mužské i ženské nevyšší soutěže generální sekretář Ing. Ivan Iro. I z Českého svazu házené byla prosba o zaslání požadovaných materiálů v zápětí akceptována a

¹⁰Návštěvnost. Hokej.cz [online]. c 1998- [cit. 2012-02-13]. Dostupné z:

<http://hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=388&view=>

¹¹Divácké statistiky. *Fotbal iDnes.cz* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/db_fotbal.asp?st_divaci=1000308

¹²Česko - Druhá liga - rozlosování sezóny. *EuroFotbal.cz* [online]. c 2007 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.eurofotbal.cz/souteze/cesko/druha-liga/2010-2011/vysledky-rozlosovani/>

¹³*Onlajny* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.onlajny.com/>

ředitel soutěžního úseku Stanislav Svoboda zaslal potřebné údaje o obou nejvyšších soutěžích. Nejvíce komplikovaná situace nastala po elektronickém a následném telefonickém kontaktování sportovního ředitele České basketbalové federace Ing. Zdeňka Ringsmutha. Podle nových regulí FIBA (mezinárodní basketbalové federace) se totiž v posledních sezónách nesledují v zápasových statistikách údaje o počtech diváků. Zbyla tedy poslední možnost jak potřebné podklady, nezbytné pro tvorbu bakalářské práce, získat a to kontaktovat jednotlivé zástupce (sportovní ředitele, či generální manažery) všech klubů nejvyšší mužské a ženské basketbalové ligy. Zhruba 70 % elektronicky kontaktovaných osob v zápětí žádosti vyhovělo a zaslalo informace z interních klubových statistik. A nakonec i zbylí zástupci klubů po telefonickém rozhovoru čísla o počtech diváků poskytli a základní podklad pro tvorbu územní diference vybraných regionů podle návštěvnosti sportovních utkání byl dokončen.

Získané podklady vypovídaly o návštěvnosti pouze jednotlivých týmů. Pro potřebu územní diference byla data rozčleněna podle sportovních odvětví do úrovní měst, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a krajů. Pro objektivnější zhodnocení návštěvnosti v rámci větších územních jednotek než jsou města, tzn. pro SO ORP a kraje, byly údaje o divácích přepočteny na 100 000 obyvatel. Výsledné relativní hodnoty následně prezentované v kartogramech berou v potaz rozdílný počet obyvatel v regionech, který by u absolutních čísel (vyjadřujících pouze údaje o souhrnné návštěvnosti) mohl způsobit poměrně zkreslené závěry. Přestože Hlavní město Praha zaujímá speciální postavení v rámci krajů i SO ORP¹⁴, bylo toto území zkoumáno a porovnáváno na stejné úrovni se všemi ostatními správními celky. Počty obyvatel za kraje a SO ORP k 31. 12. 2010 byly převzaty z jednotlivých krajských ročenek Českého statistického úřadu¹⁵. Městům s výskytem alespoň jednoho ze sledovaných kolektivních sportů byly ponechány absolutní hodnoty, aby lépe vyjádřily „čistou“ návštěvnost sportovních akcí.

U nejvyšší hokejové soutěže nasbíraný rozsah dat za několik uplynulých sezon umožnil zanalyzovat závislost umístění klubu na sezónní návštěvnosti. Data o průměrných sezónních návštěvách v kombinaci s umístěním týmu po základní části byly prezentovány pomocí bodových grafů v programu Microsoft Excel. Přehledové mapy znázorňující lokalizaci kolektivních sportů byly zpracovány v programu ArcGIS 10.0.

¹⁴ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. *Institut pro veřejnou správu Praha* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z:

http://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/file/zakon_o_hlavnim_meste_Praze.pdf

¹⁵ Český statistický úřad [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://czso.cz/>

2.4 Dotazníkové šetření

Pro zjištění odborného pohledu na významnost jednotlivých sportovních odvětví v České republice byl sestaven elektronický dotazník. Jeho základní úkol spočíval ve snaze zjistit subjektivní názor odborníků ohledně důležitosti námi sledovaných mužských sportů v rámci ČR. Kontaktováno bylo 224 osob z Českého svazu tělesné výchovy, Českého olympijského výboru, pracovníků sportovních fakult českých univerzit a zástupců sportovních klubů. Vybraní respondenti přiřazovali vybraným kolektivním sportům váhy (škály) 1 – 5 (1 – nejdůležitější, 2 – méně důležitý, 3 – středně důležitý, 4 – podprůměrně důležitý, 5 – nejméně důležitý), váhy mohly být i půlené (1,5 apod.). Celkem se vrátilo 54 vyplněných formulářů a jejich průměr vytvořil potřebné váhy vypovídající o pohledu odborné veřejnosti na mužské kolektivní sporty. Tyto získané hodnoty (váhy důležitosti) se tak mohly konfrontovat s údaji vypočítanými z reálné návštěvnosti mužských nejvyšších soutěží v níže popsané kapitole 2.5.

2.5 Teoretická návštěvnost

V České republice obecně platí, že nejvíce lidí sleduje především fotbalová a hokejová utkání. Proto i města s méně významnými hokejovými či fotbalovými kluby mají často větší reálnou návštěvnost než tradiční centra s výskytem pouze basketbalu, házené či volejbalu. Právě ke zvýraznění těchto oblastí se přistoupilo k aplikaci metody, jež vyzdvihuje centra s největší sledovaností i v rámci méně významných kolektivních sportů. Zmíněná metoda nese označení „teoretická návštěvnost“. Základním principem ke stanovení teoretické návštěvnosti bylo definování úvahy, která staví do rovnosti důležitost a návštěvnost jednotlivých sportovních odvětví. V případě, že by pro diváky byly vybrané sporty stejně důležité, byla by jejich návštěvnost konstantní. V této metodě se výběr zúžil pouze na nejvyšší mužské soutěže (celkem tedy 5), aby byly přehledněji prezentovány rozdíly v oblastech zvýšeného zájmu o méně populární kolektivní sporty.

Postup:

a) Nejdříve došlo ke zjištění průměrné návštěvnosti všech sledovaných soutěží:

$$\mu_s = \frac{n_1 + \dots + n_5}{5} = 2208,86$$

n_x ...sezónní návštěvnost soutěže

μ_s ... průměrná návštěvnost všech sledovaných soutěží

b) Následně se dílčí průměrné návštěvnosti jednotlivých soutěží (n_1 až n_5) vydělily celkovým průměrem všech pěti sledovaných lig (μ_s). Tím vznikly váhy důležitosti teoretické návštěvnosti, použité v analytické části (v kapitole 5.4) pro srovnání s váhami sportovních expertů.

$$\text{hokej: } \frac{4936}{2208,86} = 2,23$$

$$\text{házená: } \frac{437}{2208,86} = 0,20$$

$$\text{fotbal: } \frac{4473}{2208,86} = 2,03$$

$$\text{volejbal: } \frac{414}{2208,86} = 0,19$$

$$\text{basketbal: } \frac{784}{2208,86} = 0,35$$

c) Ze získaných podílů byly vytvořeny jejich převrácené hodnoty, které daly výslednou podobu indexům teoretické návštěvnosti (i_1 až i_5). Indexy se vynásobily s reálnými údaji o návštěvnosti ve městech a daly tak vzniknout teoretické návštěvnosti měst s lokalizací nejvyšší mužské soutěže, znázorněné v kapitole 5.3.

$$\text{hokej: } \frac{2208,86}{4936} = 0,45 = i_1$$

$$\text{házená: } \frac{2208,86}{437} = 5,05 = i_4$$

$$\text{fotbal: } \frac{2208,86}{4473} = 0,49 = i_2$$

$$\text{volejbal: } \frac{2208,86}{414} = 5,34 = i_5$$

$$\text{basketbal: } \frac{2208,86}{784} = 2,82 = i_3$$

3 PŘEHLED ZKOUMANÝCH SOUTĚŽÍ

Šetřené soutěže se navzájem liší v řadě aspektů, ať už se jedná o jejich hrací systém, způsob bodování, počet účastníků či historický vývoj. Proto se tyto ligy pokusíme stručně charakterizovat z různých úhlů pohledu.

3.1 Lední hokej

Nejvyšší soutěží je u nás Extraliga ledního hokeje. Vznikla v sezoně 1993/1994 jako nástupce Československé hokejové ligy a doposud si ji mělo možnost zahrát 23 klubů. Nejúspěšnějším klubem české extraligy je se šesti tituly Vsetín, 5 trofejí získala pražská Sparta a třikrát se radovaly Pardubice. V rámci Československé hokejové ligy (hrané v letech 1936 - 1993) drží s dvanácti tituly primát Dukla Jihlava. Podle hlavního marketingového partnera se v průběhu let měnil i název ligy. Současné společnosti Tipsport předcházely O₂, znovu Tipsport, Český Telecom a Staropramen.^{16,17}

Řídícím orgánem extraligy byla v sezoně 2010/2011 Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (APK LH). Jejím účelem bylo řízení a rozvoj extraligy a zastupování jejich účastníků, dále také rozvoj a podpora vrcholového hokeje a výchova a podpora talentované mládeže pro účely ELH. Členy APK tvořili všichni účastníci extraligy.¹⁸

Aktuální hrací systém (platný i v sezoně 2010/2011):

Soutěž hraje celkem 14 týmů. V průběhu základní části spolu každé 2 týmy sehrají 4 vzájemná utkání (2 domácí, 2 na ledě soupeře). Celkem se tedy v základní části odehraje 52 utkání. Zápasy jsou hrány „tříbodovým systémem“. Přičemž 3 body získá družstvo za vítězství po skončení základní hrací doby. V případě nerozhodnutého stavu obdrží každý po 1 bodu a o druhý bod se soupeři utkají v pětiminutovém prodloužení s případnými samostatnými nájezdy. Po skončení základní části následuje pro 10 nejúspěšnějších celků dlouhodobé části play-off a týmy z 11. až 14. místa čeká play-out, po kterém nejhorší tým čeká baráž s vítězem 1. ligy o udržení v soutěži. Do předkola play-off postupují mužstva, která se v dlouhodobé části umístila na 7. - 10. místě. Na 3 vítězná utkání se v něm utkají 7. s 10. a 8. s 9. mužstvem základní části. Do

¹⁶ Česká hokejová extraliga. *Czhokej.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.czhokej.cz/hokej-v-ceske-republice/ceska-hokejova-extraliga>

¹⁷ Extraliga - historie. *www.hokej.unas.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.hokej.unas.cz/extraliga-historie.php>

¹⁸ O nás. *Asociace profesionálních klubů ledního hokeje* [online]. c 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.apklh.cz/o-nas/>

play-off postupují mužstva, která se umístila na 1. - 6. místě a dvě vítězná mužstva z předkola. Všechny části play-off (čtvrtfinále, semifinále a finále) se hrají na 4 vítězná utkání. Pro sestavování dvojic pro všechna kola play-off platí, že nejlépe umístěné mužstvo po základní části hraje s nejhůře umístěným. Vítěz poté získá pohár pro „Mistra České republiky“.¹⁹

1. hokejová liga je ustanovený název pro 2. nejvyšší hokejovou soutěž. Její vznik koresponduje s vytvořením hokejové extraligy v sezoně 1993/1994. Od této doby se 1. ligu zúčastnilo hned 41 mužstev. Řada z nich zde sice nezanechala významnou stopu, naopak některé patří mezi tradiční účastníky soutěže. Stejně jako u nejvyšší soutěže platí „tříbodový systém“ s případným prodloužením. Vítěz soutěže postupuje do baráže o účast v extralize.²⁰

3.2 Fotbal

1. fotbalová liga je naší nejvyšší soutěží, od sezóny 1997/1998 nazývaná 1. Gambrinus ligou. Počátek soutěže je spjat, podobně jako v případě hokeje, se vznikem samostatné České republiky. V sezoně 1993/1994 ligu vytvořilo 10 mužstev hrajících v posledním ročníku československé ligy a 6 nejlepších z posledního ročníku Českomoravské fotbalové ligy. I v současné době se ligu účastní 16 týmů, každý s každým hraje jednou na domácím hřišti a jednou na hřišti soupeře. Celkem se tedy hraje 30 kol, dohromady obsahujících 240 zápasů. Sezona se dělí na podzimní a jarní část, které vyplňuje zimní přestávka. Za vítězství získává mužstvo 3 body, v případě nerozhodnutého stavu si oba soupeři shodně rozdělí po 1 bodu. Tým s nejvyšším počtem bodů po odehrání 30 kol přebírá pohár pro mistra České republiky. Naopak 2 poslední celky sestupují do 2. ligy. Soutěž byla v sezoně 2010/2011 pořádána Českomoravským fotbalovým svazem.²¹

Jednoznačně nejúspěšnějším klub je Sparta Praha. Od startu 1. české fotbalové ligy dokázala do roku 2010 posbírat 11 mistrovských titulů. V rámci Československé ligy, hrané v letech 1925 – 1993, ovládla soutěž hned čtyřicetkrát. Post nejlepšího střelce sezony drží s 22 góly, tehdejší hráč Drnovic, Radek Drulák. V historii

¹⁹ Hokejové soutěže-Tipsport extraliga. *Český svaz ledního hokeje* [online]. c 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.cslh.cz/souteze/2011/1-tipsport-extraliga.html>

²⁰ 1. národní hokejová liga. *Czhokej.cz* [online]. c 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.czhokej.cz/hokej-v-ceske-republice/1-narodni-hokejova-liga>

²¹ Gambrinus liga. *Fotbalová historie* [online]. 13.3. 2009 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.fotbal-historie.7x.cz/gambrinus-liga>

československého fotbalu se nejlepším kanonýrem stal v sezoně 1943/1944 legendární útočník pražské Slavie Josef Bican. Tomu se povedlo vsítit úctyhodných 57 branek.²²

2. fotbalová liga se v mnoha věcech podobá nejvyšší soutěži. Tvoří ji shodně 16 mužstev a základní parametry hracího i bodového systému korespondují s 1. ligou. 2 nejhorší celky po odehrání třiceti kol sestupují do nižší soutěže a 2 nejúspěšnější z opačného pólu tabulky postupují do 1. Gambrinus ligy. Od sezony 1999/2000 zůstává stále nejlepším střelcem soutěže se čtyřiceti góly, hráč Starého Města, Vladimír Malár.²³

3.3 Basketbal

Nejvyšší mužskou soutěží je Národní basketbalová liga (NBL). V sezoně 2010/2011 vstoupilo do její základní části 11 týmů, po tuto dobu totiž hostoval nymburský tým v nadnárodní Adriatické lize²⁴. Těchto 11 celků se vzájemně střelo dvoukolovým systémem a poté soutěž plynule přešla do nadstavbové části. Prvních 5 týmů, společně s příchozím Nymburkem, vytvořilo skupinu A1 (o 1. – 6. místo), zbylých 6 týmů skupinu A2 (o 7. – 12. místo). V těchto skupinách se mužstva opět dvoukolově utkala každý s každým. Týmy umístěné na 7. Až 10. příčce sehrály na 2 vítězné zápasy (7. s 10. a 8. s 9.) předkolo play-off. Závěrečnou fází soutěže bylo play-off. Zde se vyřazovacím způsobem na 3 vítězná (čtvrtfinále, semifinále) a ve finále na 4 vítězná utkání střetla mužstva ze skupiny A1 a dva postoupivší z předkola.

Trofej pro Mistra České republiky ovládl po osmé v řadě Nymburk. Nejlepším střelcem sezony se stal hráč BK Prostějov Landry Kyle Marc. Ve 44-ti zápasech posbíral 660 bodů. Z důvodu následného odstoupení Brna a Nového Jičína kvůli ekonomickým problémům a rozšíření ligy pro sezonu 2011/2012, nesestoupil do nižší soutěže žádný klub. Bodovací systém NBL přiřazuje týmům za výhru 2 body a za porážku 1 bod. Po případné remíze rozhoduje o vítězi utkání prodloužení.²⁵

Nejvyšší soutěž basketbalistek nese název Ženská basketbalová liga (ŽBL). Společně s NBL jsou obě basketbalové soutěže spravovány Českou basketbalovou federací. Hrací i bodový systém ročníku 2010/2011 byl téměř totožný s mužskou

²² Ligový mistr a nejlepší střelci. *Gambrinus liga* [online]. c 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: http://www.gambrinusliga.cz/pages/historie_mistri_strelci.asp

²³ Druhá liga. *Fotbalová asociace České republiky* [online]. c 2000-2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://nv.fotbal.cz/domaci-souteze/druha-liga/index.php>

²⁴ viz kapitola 2.2

²⁵ Mattoni NBL. *Česká basketbalová federace* [online]. c 2009-2010 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_1037.html

nejvyšší soutěží. Protože ale v ŽBL působilo 10 účastníků, tak po nadstavbové fázi následovalo rovnou play-off, kde se na 3 vítězství utkaly týmy ze skupiny A1 a 4 nejlepší z šestičlenné skupiny A2.

Ve finále porazily basketbalistky ZVVZ USK Praha 3:0 na zápasy hráčky Frisca Brno a radovaly se tak z prvenství v soutěži. Statistiku hráček s největším počtem bodů opanovala Darina Johnová ze Strakonice. K zisku 645 bodů jí stačilo 40 zápasů.²⁶

3.4 Volejbal

Nejlepší české kluby jsou u nás seskupeny v rámci volejbalové Extraligy. Ta vznikla už v sezoně 1992/1993 rozdělením Československé ligy, hrané v letech 1923 – 1992. Se ziskem šesti triumfů platí dosud za nejúspěšnější extraligový tým českobudějovický „Jihostroj“.²⁷

Soutěž v sezoně 2010/2011 tvořilo 12 celků, které se mezi sebou třikrát utkaly každý s každým. Novinkou tohoto ročníku bylo, po šestileté odmlce, zavedení tzv. „italského bodovacího systému“. V něm při výsledku 3:0 nebo 3:1 na sety vítěz získává 3 body a poražený zůstává bez bodu, při výhře 3:2 obdrží vítěz 2 body a poražený 1 bod. Po uplynutí základní části přišlo na řadu předkolo play-off, kde se vyřazovacím způsobem na 2 vítězné zápasy utkaly 7. s 10. a 8. s 9. mužstvem po dlouhodobé části. S následným play-off (čtvrtfinále na 3, semifinále a finále na 4 vítězství) si nejlépe poradili volejbalisté Českých Budějovic a zvedli tak nad hlavu mistrovský pohár.²⁸

Extraliga žen má také počátky v sezoně 1992/1993. Dosavadní nejúspěšnější klub Královo Pole Brno dokázal získat 5 titulů. Do základní části soutěže vstoupilo 10 týmu, přičemž VK Prostějov po tuto dobu hostoval ve Středoevropské lize²⁹ a do ligy se připojil až se začátkem play-off. 7 nejlepších po základní části se společně s Prostějovem zúčastnilo vyřazovacích bojů na 3 vítězná utkání. Ve finále nakonec obhájily prvenství volejbalistky Prostějova.^{30,31}

²⁶ Ženská basketbalová liga. *Česká basketbalová federace* [online]. c 2009-2010 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_1014.html

²⁷ Zpravodajství z extraligy volejbalistů. *IDnes.cz/Sport* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://sport.idnes.cz/volejbal.aspx?klic=59041>

²⁸ Archiv EX-M. *Český volejbalový svaz* [online]. c 2005-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/souteze.php?action=skupina&id=2791>

²⁹ viz kapitola 2.1

³⁰ Zpravodajství z extraligy volejbalistek. *IDnes.cz/Sport* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://sport.idnes.cz/volejbal.aspx?klic=59041>

³¹ Archiv EX-Z. *Český volejbalový svaz* [online]. c 2005-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/souteze.php?action=skupina&id=2792>

3.5 Házená

Mužská extraliga byla vytvořena v sezoně 1993/1994. Za tuto dobu ji hned desetkrát stačilo ovládnout mužstvo Karviné. Soutěž v sezoně 2010/2011 tvořilo 12 týmů, které vzájemně sehrály v základní části 22 utkání. Poté se extraliga rozdělila do dvou výkonnostních skupin (1. - 6. a 7. - 12.) a po odehrání této nadstavbové části vzešel mistr České republiky. Nejlepším střelcem sezony se stal lovosický Jiří Motl (237 branek).³²

Ženy mají svou nejvyšší soutěž spojenou v rámci Interligy se Slovenskem. České barvy zde hájí 8 z celkových čtrnácti klubů. Dlouhodobě nejúspěšnějším českým klubem je DHC Slavia Praha. V obou nejvyšších soutěžích získává vítězný tým 2 body a při nerozhodném stavu si soupeři rozdělí po jednom bodu.^{33,34}

³² Soutěže mužů Archiv 2010/2011. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://muzi.2010.archiv.chf.cz/index.aspx>

³³ Soutěže žen Archiv 2010/2011. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://zeny.2010.archiv.chf.cz/index.aspx>

³⁴ Přehled mistrů České republiky. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.svaz.chf.cz/content.aspx?contentid=3450>

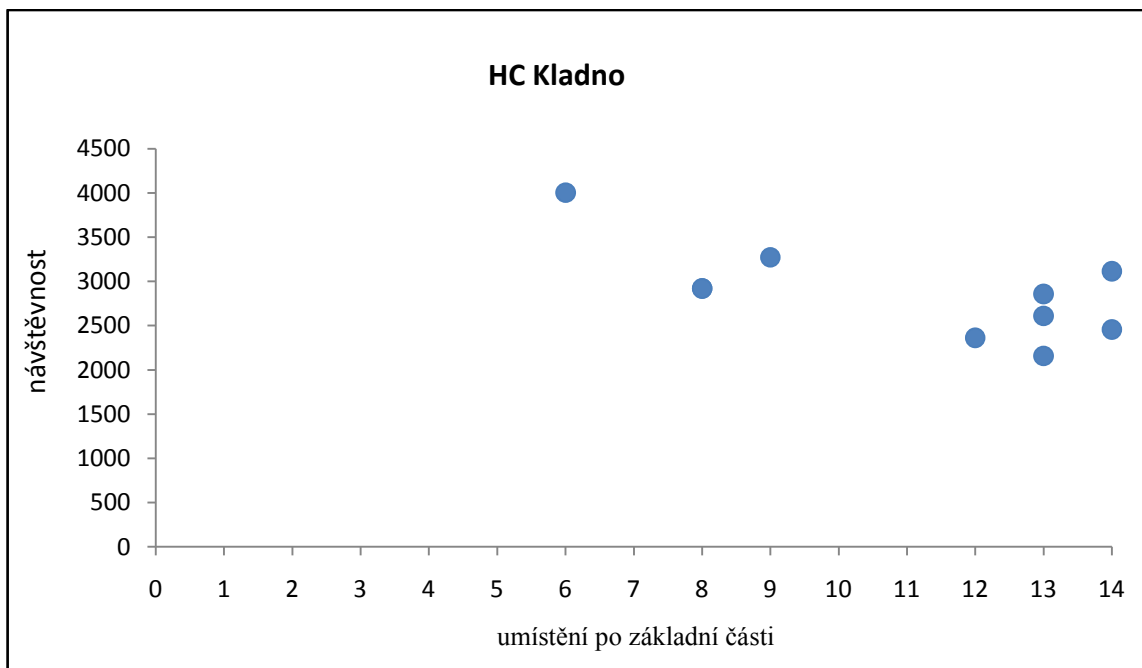
4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ NÁVŠTĚVNOST

Na rozhodnutí diváka, zda navštívit či nenavštívit sportovní utkání má často vliv řada faktorů, určujících jeho konečné stanovisko. Samozřejmě v případě skalních příznivců klubu tzv. „ultras“, vlastních v drtivé většině permanentní vstupenky, je vliv vnějších okolností téměř eliminován, ovšem mnoho ostatních lidí, nenavštěvujících sportovní utkání s železnou pravidelností, může řada faktorů k návštěvě buď přimět, nebo naopak odradit.

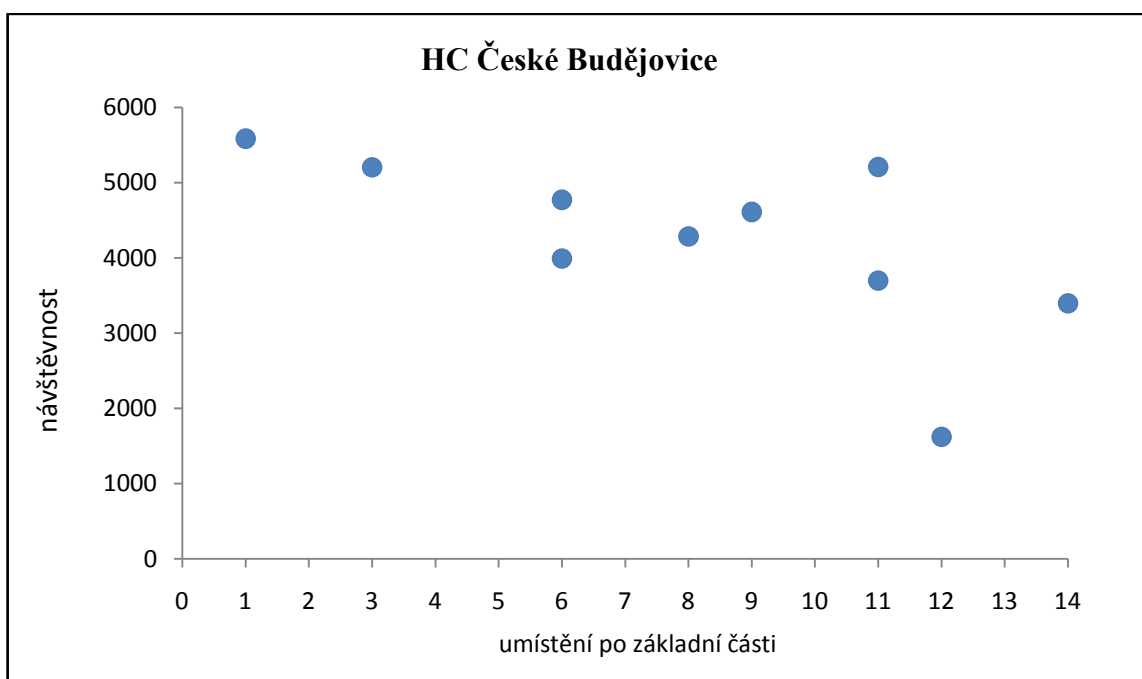
Některé faktory dokonce se sportem úzce nesouvisí, ale mohou diváka značně ovlivnit. Tím hlavním je především počasí. Negativní stav povětrnostních podmínek dokáže u řady lidí zahýbat s přesvědčením o návštěvě utkání. A nejedná se pouze o fotbalová utkání, hraná pod širým nebem. Například při intenzivním dešti se silným větrem mnozí přehodnotí i cestu do haly za basketbalem, házenou, hokejem či volejbalem. Naopak přívetivé počasí může návštěvy na utkáních pozitivně ovlivnit.

Další faktory souvisí s populačním potencionálem měst či území. Analýza návštěvnosti kolektivních sportů v sezoně 2010/2011 ukázala největší návštěvnost právě v nejlidnatějších oblastech republiky. Platí tedy, že vysoký počet obyvatel ve městě předurčuje i k velké souhrnné návštěvnosti sportů. Ovšem tento fakt se ukázal zcela pravdivý pouze v případě dvou nejpopulárnějších sportů, tj. fotbalu a hokeje. Basketbal, házená a volejbal souvisí především s faktorem tradice sportovního odvětví v regionu. Tyto méně populární kolektivní sporty dokážou v menších městech přitáhnout početnější návštěvy než v největších sídlech republiky. Zde má svůj vliv bezpochyby i faktor konkurence sportů v rámci jednoho území. Ve velkých městech je totiž lokalizováno hned několik sportovních odvětví, proto zde méně populární sporty můžou trpět zmenšením zájmu ze strany potencionálních diváků. Na druhé straně v menších městech, s výskytem pouze jednoho odvětví, téměř všichni lidé se sportovním zaujetím směřují svůj zájem právě k místnímu klubu.

Největší vliv má na návštěvnost bezpochyby aktuální výkonnost týmu. Výhra a kvalitní sportovní podívaná jsou stěžejními podmínkami táhnoucími lidi do hal a stadionů. Pávě dlouhodobě špatné výkony nejčastěji zapříčiňují pokles zájmu fanoušků. Pro ukázkou byla zpracována závislost výkonnosti týmu a jeho domácí sezónní návštěvnosti u hokejových týmů HC Kladno a HC České Budějovice. Zvolení hokejových klubů ovlivnila především možnost dohledání návštěvnosti a následného umístění v horizontu deseti let.

Obr. 1: Výkonnost týmu jako faktor návštěvnosti, HC Kladno 2001-2010 ³⁵

Obr. 2: Výkonnost týmu jako faktor návštěvnosti, HC České Budějovice 2001-2010 ³⁶

Obrázky č. 1 a 2 ukazují nejvyšší zájem diváků právě v sezonách s nejlepší výkonností celku. Z toho trendu vybočil v případě Českých Budějovic jeden ročník, kdy po 11. místě zaznamenali na jihu Čech navzdory horšímu umístění poměrně vysokou sezonní návštěvnost. U obou týmů chybí shodně jedna sezona, a to z důvodu neúčasti

³⁵ Hokej.cz [online]. c 1998- [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://hokej.cz/>

³⁶ Tamtéž

klubu v nejvyšší soutěži. Kladno v české extralize absentovalo v sezoně 2002/2003, České Budějovice o 2 roky později.

Z dalších faktorů, vztahujících se ke konkrétnímu klubu nebo družstvu, vzpomeňme například cenu vstupného či diváckou kapacitu sportoviště. Procentuálně více lidí přitahují do ochozů také zápasy vyřazovacích bojů (play-off), potažmo vrcholící sezona fotbalových soutěží. Skokové nárůsty v sezonní návštěvnosti jsou spojeny s regionálními či městskými derby vybraných týmů, toho času v rolích nesmiřitelných soupeřů. Sledovanost nejen domácích zápasů dokáže ovlivnit i návrat sportovní hvězdy do domácí soutěže. V nejčerstvější paměti zůstává krátké působení Jaromíra Jágra a později Dominika Haška v hokejové extralize. Právě krátké působení Jaromíra Jágra v sezoně 2004/2005 v dresu Kladna si můžeme všimnout na obrázku 1, kdy společně s dobrou výkonností celého mužstva zapříčinil nejvyšší návštěvnost přesahující 4 000 diváků. Televizní přenos utkání ovlivňuje hlavně diváky, kteří nenavštěvují sportovní utkání pravidelně. Ti tak většinou raději zůstávají doma a zápas sledují v televizi. Návštěvnost přímo ve sportovní hale může být tedy negativně ovlivněna. Naopak u skalních příznivců tento fakt nehraje žádnou roli a svůj klub chodí podporovat vždy naživo.

Tab. 1: Význam faktorů ovlivňující návštěvnost

faktory návštěvnosti	význam +/-
počasí	+, -
populační potencial města	+
tradice sportovního odvětví v regionu	+
konkurence sportů v rámci území	-
výkonnost týmu	+, -
cena vstupného	+, -
divácká kapacita sportoviště	+, -
vrcholení sezóny	+
"derby"	+
"hvězda" či "legenda" v týmu	+
reklama, propagace týmu	+
TV přenos	-
doprovodné programy pro fanoušky	+

zdroj: vlastní návrh

4.1 Důvody návštěvnosti

V období 2007-2009 proběhlo pod záštitou profesora Slepíčky terénní šetření mezi sportovními diváky nejvyšších soutěží v kopané, ledním hokeji, basketbalu,

házené a volejbalu.³⁷ Mimo jiné byly sledovány uváděné důvody pro návštěvu sportovních utkání. Jejich přehled znázorňuje tabulka 2. Diváci měli možnost vybrat až 3 z nabídnutých odpovědí. Součet procentuálního podílu jednotlivých odpovědí proto mohl přesáhnout 100 %.

Tab. 2: Důvody pro návštěvu sportovních utkání (%)

	fotbal	hokej	basketbal	volejbal	házená	celý soubor
podpora fanděním	53,3	60,0	54,9	49,8	59,3	55,5
odreagování	33,8	36,3	42,6	40,2	31,5	36,9
zábava	55,3	56,4	59,2	57,3	54,1	56,5
individuality	10,2	8,6	21,9	16,0	10,5	13,4
dramatičnost	23,6	27,6	30,9	27,2	29,3	27,7
parta	4,2	5,1	6,2	4,7	6,3	5,3
atmosféra	30,6	35,8	23,0	23,5	20,0	26,6
konflikty	3,7	4,4	2,7	1,1	2,5	2,9

zdroj: Slepíčka 2010, s. 47 + vlastní úpravy

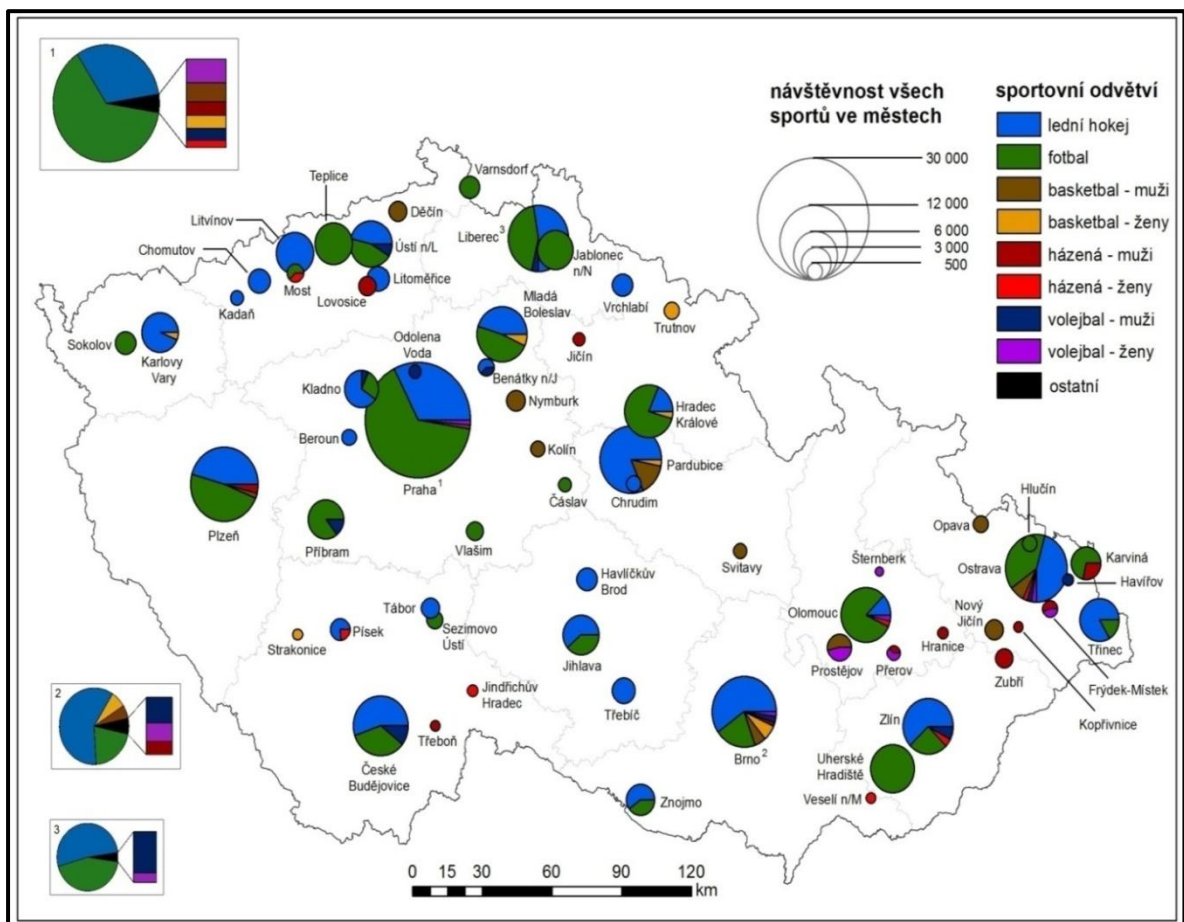
Nejčastějším důvodem byla zábava, tou by také sledování utkání mělo přirozeně být, protože se jedná o náplň volného času. Vzhledem k tomu, že sportovní diváci často vyhledávají emocionální zážitky, zaškrtnla položku podpora fanděním více než polovina dotazovaných. I touha po dramatičnosti naplňovala spoustu respondentů. Z tabulky vyplývá i velký počet dotazovaných, hledajících při utkáních odreagování od starostí běžného života. Naopak jen hrstka lidí chodí na sportovní klání vyvolávat potyčky a násilnosti.

³⁷ SLEPIČKA, Pavel. *Divácká reflexe sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388, s. 30.

5 PROSTOROVÁ DIFERENCIACE NÁVŠTĚVNOSTI

Tato část práce nabízí zhodnocení prostorové diference sledované návštěvnosti ve vybraných dílčích územních celcích. Šetření návštěvnosti se soustředilo do úrovně měst, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a krajů.

5.1 Reálná návštěvnost v jednotlivých střediscích

Obr. 3: Reálná návštěvnost sportů ve městech České republiky³⁸

Celkem v 63 městech České republiky se v sezoně 2010/2011 provozoval profesionální kolektivní sport. Podle předpokladů navštěvovalo nejvíce lidí sportovní utkání v největších městech republiky. Za hlavní faktory můžeme považovat vysoký počet obyvatel a lokalizaci většiny zkoumaných sportů. Suverénně nejvyšší návštěvnost byla v Praze, kde na všech 10 sledovaných soutěžích přišlo za sezonu v průměru 32 148 diváků. Dominantní postavení zaujímal fotbal a s mírným odstupem hokej. Oba sporty

³⁸ EuroFotbal.cz [online], Fotbal iDnes.cz [online], Hokej.cz [online], Onlajny [online], Český volejbalový svaz, Český svaz házené, zástupci basketbalových klubů, vlastní zpracování

představovaly 95 % divácké obce v hlavním městě. V dalších městech už absentovala alespoň jedna z profesionálních lig. S odstupem více než 18 tisíc fanoušků následovala Plzeň. Téměř vyrovnané zastoupení zde měla sledovanost hokeje a fotbalu. Své příznivce si v Plzni našla i mužská házená. Brno se mohlo pyšnit třetím nejvyšším počtem sportovních příznivců. V průměru 7 165 lidí přitáhnul do ochozů haly Rondo lední hokej. S výraznějším odstupem vábila obyvatele Brna a nejbližšího okolí fotbalová podívaná a důstojné zastoupení měli i fandové ženského basketbalu. Vyjma ženské házené, prezentovalo Brno všechna sledovaná sportovní odvětví. V Ostravě téměř vyrovnané počty příznivců navštěvovaly fotbal a hokej. S výrazněji menší podporou se ve své hale setkávali ostravští basketbalisté. Pardubice charakterizovala druhá nejvyšší hokejová návštěvnost a příznivců mužského basketbalu zde chodilo nejvíce v celé republice. Sportovní zábavu v Liberci zase obstarali výhradně hráči fotbalu a ledního hokeje. V řadě měst měl zastoupení pouze jeden sport, i přesto zde sezónní návštěvy překročily hranici 4 000 diváků. Jednalo se o fotbal v Teplicích a hokej v Litvínově. V Uherském Hradišti na fotbal přišlo dokonce v průměru téměř 6 000 lidí. Za zmínku stojí určitě i valašské městečko Zubří, kde byla zaznamenána nejvyšší návštěvnost mužské házené. Nejméně obecnstva si našlo cestu za sportovní podívanou ve Šternberku. Ženský extraligový volejbal zde oslovil v průměru jen 203 lidí. Pouze o 133 diváků vidělo v minulé sezóně profesionální kolektivní sport v poměrně lidnatém Havířově.

Z hlediska prostorového rozmístění znázorněných měst vzniklo na území republiky hned několik oblastí s absencí výskytu alespoň jednoho sportovního odvětví. Ty největší se rozprostíraly při jihozápadním pohraničí (Chodsko, Tachovsko, Pošumaví) a oblasti Jesenicka, déle pak Rakovnicka a Žatecka, Českolipska, Podorlicka, severovýchodu Pardubického kraje, pomezí krajů Jihomoravského a Vysočina, Boskovicka a Břeclavska. Naopak lokality s největší koncentrací kolektivních sportů představovaly Podkrušnohoří, Praha a rozlehlá oblast táhnoucí se na SV od hlavního města, Českobudějovicko, trojúhelník Brno-Olomouc-Zlín a Ostravský region.

I v rámci krajů došlo k nerovnoměrnému rozložení měst s lokalizací sportovního odvětví. Nejvíce (10) jich bylo v kraji Ústeckém, o jedno méně zaujímaly Středočeský a Moravskoslezský kraj. Nejhůře analýza dopadla pro kraje Karlovarský (2 města) a Plzeňský (1 město).

Z pohledu na přehledovou mapu návštěvnosti kolektivních sportů ve městech vyplývá hned několik zřetelných faktů. Nejvyšší návštěvnost výrazně souvisí s velikostí

města, respektive jeho počtu obyvatel. V největších městech (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň) je také lokalizováno nejvíce kolektivních sportů. U menších měst se výrazně snižuje celková průměrná návštěvnost a soustředí se v nich jedno nebo dvě sportovní odvětví. Sportovní diváctví ve městě výrazně ovlivňuje i přítomnost hokejové či fotbalové profesionální soutěže. Tyto dva sporty mají v České republice dlouhodobě obrovskou popularitu a ta je, hlavně v případě hokejové Extraligy a 1. fotbalové ligy, samozřejmě spojená s největší diváckou sledovaností.³⁹

5.2 Návštěvnost v krajích a SO ORP

Vzhledem k větším územním rozměrům krajů a správních obvodů ORP byla zjištěná návštěvnost přepočítána na 100 tisíc obyvatel. Tyto relativní údaje lépe vypovídají o prostorové diferenciaci jevu a objektivněji hodnotí např. vliv počtu obyvatel či mobilitu fanoušků v rámci kraje a SO ORP. Tato návštěvnost byla za kraje a správní obvody zhodnocena nejprve v rámci konkrétního sportu a následně dohromady za všechny zkoumané sporty.

5.2.1 Lední hokej

Profesionální hokejové soutěže se v sezóně 2010/2011 hrály ve všech krajích ČR. Nejvyšší sledovanost zaznamenal hokej v Pardubickém kraji. A to především z důvodu dlouholeté tradice a diváckého zájmu o tento sport v Pardubicích. Pouze nepatrně se na údaje přesahujícím 1 800 diváků na zápas podílela sousední Chrudim. S odstupem více než 400 diváků na utkání následoval Liberecký kraj, dále kraje Ústecký a Karlovarský. V Ústeckém kraji měla na výslednou relativní návštěvnost vliv především lokalizace pěti hokejových měst, z nichž například Litvínov patří dlouhodobě mezi místa hokeji zaslíbená. U kraje Karlovarského zjištěná relativní návštěvnost 1 162 korespondovala především s nejnižším počtem obyvatel ze všech krajů České republiky. Pouze průměrných 810 diváků si v přepočtu na všechny obyvatele trvale žijící na území hlavního města Prahy našlo cestu na zápasy extraligových týmů Sparty a Slavie. Tento fakt naopak oproti Karlovarskému kraji ovlivnil vysoký počet populace na tomto území. Ovšem údaj o návštěvnosti nevypovídá pouze o lidech, kteří přišli podpořit či shlédnout místní klub. Tento fakt je velice dobře znám v případě některých zápasů pražské Slavie,

³⁹ lokalizace jednotlivých sportovních odvětví ve městech v přílohách č. 1 - 8

kteřá od 4. 4. 2004 hraje své domácí zápasy v pražské O₂ aréně.⁴⁰ Ta díky své vysoké kapacitě a především modernímu zázemí na úrovni hokejových arén v zámořské NHL láká řadu příznivců hostujících týmů. V posledních dvou sezónách se po koupi extraligové licence Kometou Brno jednalo hlavně o početné výjezdy brněnských fanoušků, jejíž počet se pohyboval v řádech tisíců. Podobně tomu bylo i v případě příznivců pardubického hokeje. Nejnižší počty hokejových návštěv byly zaznamenány v krajích Královéhradeckém a Olomouckém. Důvodem je například absence extraligového týmu, preference jiných sportovních odvětví v krajích. V Olomouci také zastaralý zimní stadion.

Ve 28 SO ORP byla v loňské sezoně lokalizována profesionální hokejová liga. V Litvínově poměrně nízký počet obyvatel na území ORP v kombinaci s hokejovou tradicí ve městě a jeho okolí zapříčinil nejvyšší hodnotu relativní návštěvnosti. Podobně tomu bylo i v případě Třince, který tímto zaznamenal třetí nejvyšší návštěvnost. Mezi nimi figuroval pardubický správní obvod. Za zmínku stojí i ORP Vrchlabí. Prvoligový hokej v tomto podkrkonošském obvodu si u místních lidí získal podporu a relativní návštěvnost 4 339 je toho je důkazem. Bohužel v profesionálním sportu hrají velkou, ne-li hlavní roli, finance a tak z nedostatku finančních prostředků byl místní klub nucen prodat prvoligovou licenci a pro sezonu 2011/2012 se musel spokojit pouze s hokejem na krajské úrovni. Pražské a brněnské obvody vykazovaly sice jednu z nejvyšších absolutních návštěvností, nicméně po přepočtu na 100 tis. obyvatel došlo u Brna k poklesu návštěvnosti na průměrných 1 929 a u Prahy na téměř nejnižších 810. Menší čísla zaznamenaly pouze ORP Chrudim a stejně jako v rámci krajů i Olomouc.⁴¹

5.2.2 Fotbal

Kromě Pardubického kraje měli lidé možnost shlédnout prvoligový nebo druholigový fotbal ve všech ostatních krajích. Nejvyšší návštěvnosti bylo dosaženo v Libereckém kraji v důsledku výskytu dvou prvoligových klubů z Liberce a Jablonce nad Nisou. Ještě větší počet klubů (celkem 6), ať už prvoligových či druholigových se v loňské sezoně nacházel v Praze. I přes velký počet obyvatel mělo hlavní město druhou největší relativní návštěvnost v rámci krajů, konkrétně 1 618. Oproti tomu nejmenší návštěvností se prezentovaly kraje a Jihomoravský (295) a Vysočina (282).

⁴⁰ O2 Arena. *HC Slavia Praha* [online]. c 2001-2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hc-slavia.cz/zobraz.asp?t=o2arena>

⁴¹ Přílohy č. 9 a 10

Při zjišťování návštěvnosti v obcích s rozšířenou působností dopadl nejlépe správní obvod Jablonec nad Nisou následovaný Uherským Hradištěm. Na obou územích dominuje pouze jediný profesionální kolektivní sport a tím je právě fotbal. Dále následoval správní obvod Varnsdorf. Zde přepočtení návštěvnosti čítající 5 504 diváků koresponduje s nízkým počtem obyvatel území. Nejméně početné návštěvy zaznamenaly správní obvody Brno a Most.⁴²

5.2.3 Basketbal

Basketbal – muži

V osmi krajích chodili v loňské sezoně lidé sledovat zápasy Národní basketbalové ligy. Pardubický a za ním Moravskoslezský kraj soustředily nejvíce relativní sledovanosti. Naopak nejnižší návštěvnosti, které nepřekonal ani hranici 100 diváků byly v krajích Jihomoravském, Plzeňském a Praze. U obcí s rozšířenou působností si v tomto ohledu vedl nejlépe Nymburk následovaný ORP Nový Jičín. Ovšem tým z Nymburka odehrál základní část v Adriatické lize, tvořené kluby především z Balkánského poloostrova. Kluby zvučnějších jmen, jako např. Partizan Bělehrad apod., tak dokázaly do ochozů přilákat určitě více diváku než kluby z ČR.⁴³

Basketbal – ženy

Ze všech 7 krajů s lokalizací nejvyšší ženské basketbalové soutěže, ukázal průzkum poměrně dominantní postavení Královéhradeckého kraje, co do počtu diváků na 100 tis. obyvatel. Ti se koncentrovali především v oblastech Hradce Králové a divácky silného Trutnova. Na druhé straně velice nízký údaj hovoří pro hlavní město, a to hlavně z důvodu početné populace tohoto území. Výše zmíněný Trutnov dominoval v rámci návštěvnosti správních obvodů, následovaly ho Mladá Boleslav a Strakonice. Např. v divácky silném Brněnsku relativní návštěvnost rozmělnila silná populace v oblasti.⁴⁴

5.2.4 Házená

Házená - muži

Zlínský kraj představoval nejvyšší relativní návštěvnost ze všech 9 krajů s výskytem mužské Extraligy. Sportovní zájem v tomto případě soustředilo město Zubří, kde má mužská házená velikou oblibu a to se samozřejmě odráží i na návštěvách

⁴² Přílohy č. 11 a 12

⁴³ Přílohy č. 13 a 14

⁴⁴ Přílohy č. 15 a 16

při domácích zápasech. Následovaly kraje Moravskoslezský a Ústecký. Hodnocení v rámci obcí s rozšířenou působností ovládly Lovosice, jež jsou „baštou“ mužské házené v celém Ústeckém kraji. Druhým správním obvodem byl Rožnov pod Radhoštěm reprezentující výše zmíněné Zubří. Méně než 100 diváků na zápas zaznamenaly obvody Praha a Brno.⁴⁵

Házená – ženy

Ženská nejvyšší soutěž je v rámci interligy propojena napříč Českou a Slovenskou republikou. Na českém území bylo v minulé sezóně lokalizováno 8 z celkových 14 účastníků této mezinárodní soutěže. Nejintenzivnější relativní návštěvnost měl Jihočeský kraj zásluhou Jindřichova Hradce a Písku. Zlínskému kraji druhou nejvyšší výslednou hodnotu zajistily města Zlín a Veselí nad Moravou. Obcím s rozšířenou působností dominovaly po přepočtu návštěvnosti správní obvody Jindřichův Hradec a Veselí nad Moravou. Dále potom Písek s Mostem.⁴⁶

5.2.5 Volejbal

Volejbal – muži

Mužskou volejbalovou extraligu hrála v sezoně 2010/2011 mužstva celkem z 8 krajů České republiky. Nejintenzivnější návštěvy zápasů byly v Jihočeském kraji. Zde volejbalové příznivce táhl českobudějovický Jihostroj, nejúspěšnější český tým posledních let. Následoval kraj Středočeský, kde v nejvyšší soutěži působily hned 4 obce. Nejhůře na tom s relativní návštěvností bylo hlavní město Praha, a to na úrovni krajů i ORP. Pomyslnému žebříčku za obce s rozšířenou působností vévodila Příbram, následovaná správními obvody Zlín a České Budějovice.⁴⁷

Volejbal – ženy

Ženskému volejbalu dominoval Olomoucký kraj. Koncentrovala se v něm hned čtyři z celkových devíti volejbalových měst. Dále volejbal žen lákal do hal své fanoušky pouze v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském, Libereckém a Praze. Při pohledu do mapy hodnotící návštěvnost volejbalu žen v krajích a SO ORP je zřejmá dominance tohoto sportovního odvětví na Moravě. Ze všech správních obvodů ční především oblast Olomouc-Prostějov-Přerov-Šternberk.⁴⁸

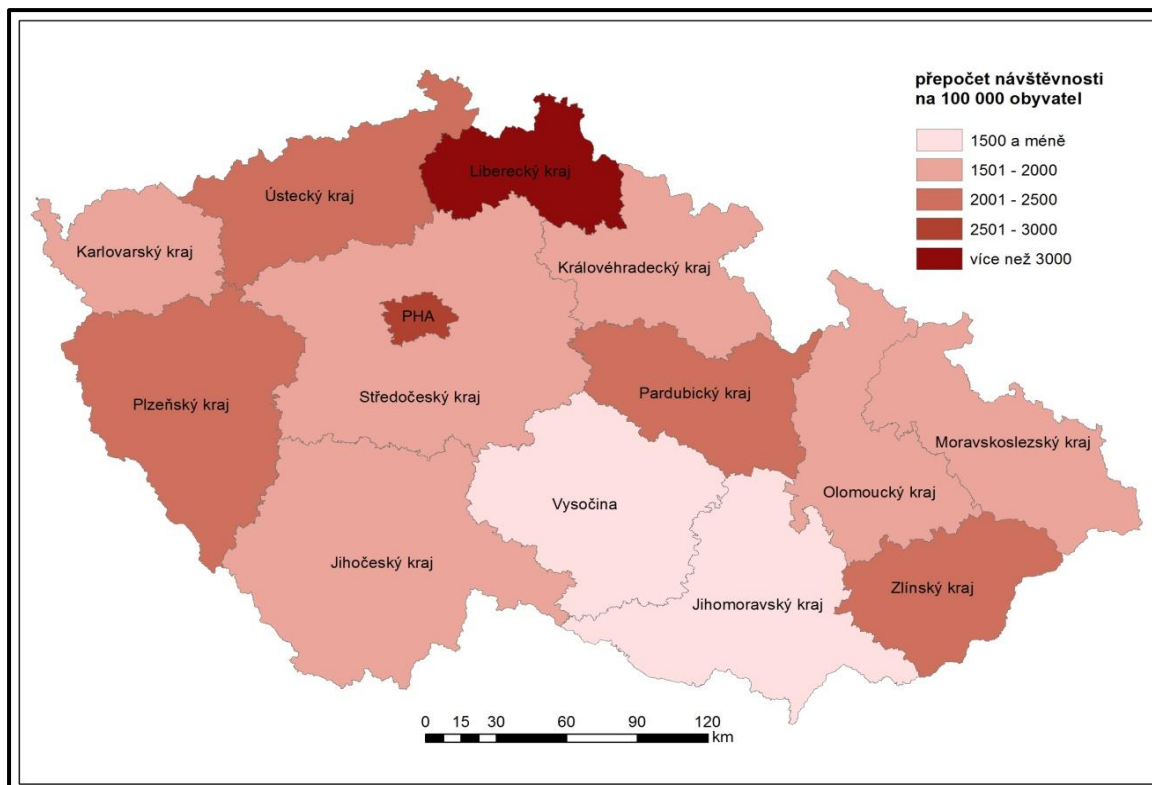
⁴⁵ Přílohy č. 17 a 18

⁴⁶ Přílohy č. 19 a 20

⁴⁷ Přílohy č. 21 a 22

⁴⁸ Přílohy č. 23 a 24

5.2.6 Celková návštěvnost v krajích

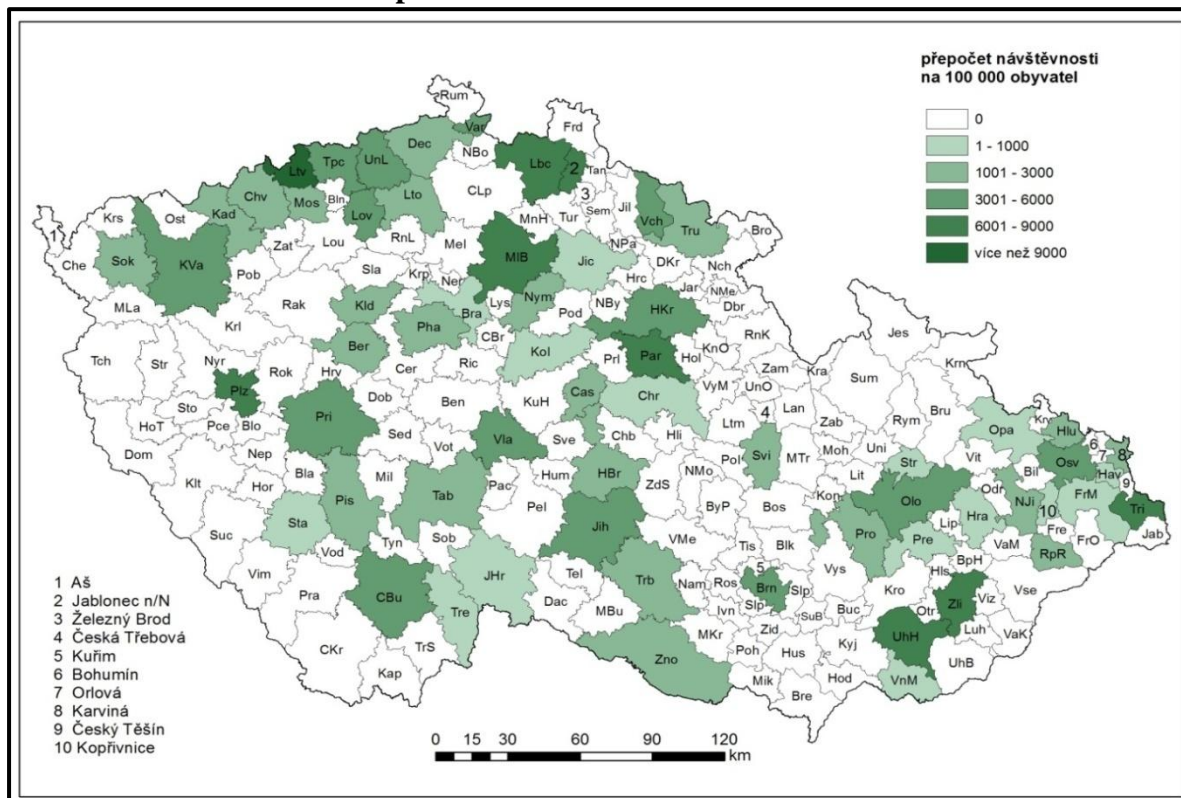
Obr. 4: Celková návštěvnost v krajích ⁴⁹

Nejvyšší relativní návštěvnost, přesahující 3 200 diváků, zaznamenal i přes lokalizaci pouze poloviny zkoumaných odvětví, Liberecký kraj. Důvodem byl především poměrně nízký počet obyvatel kraje a vysoká sledovanost při fotbalových utkání prvoligových týmů Jablonce a Liberce. Následovalo hlavní město Praha. Toto území jako jediné charakterizuje hlavně největší návštěvnost fotbalových utkání spojená s působením šesti profesionálních klubů. Také v oblasti hokeje se nejvíce diváků soustředilo v hlavním městě a zastoupena byla všechna sledovaná odvětví. Pardubický kraj charakterizovala absence profesionálního fotbalu, a naopak vysoký počet hokejových příznivců a také fandů mužského basketbalu. Až 8. v pořadí s 1 727 diváky na 100 tisíc obyvatel byl vyhodnocen kraj Moravskoslezský. Ovšem zde se sledovaná návštěvnost rozprostřela rovnoměrněji mezi více sportů. Fotbal a hokej neměly až takové dominantní postavení jako ve většině krajů. Kromě basketbalu žen zde našly zastoupení všechny sportovní soutěže. Nejhůře hodnoceny byly kraje Jihomoravský a Vysočina. Přesto mezi nimi najdeme řadu rozdílů. Na Vysočině (jako v jediném kraji)

⁴⁹ Český statistický úřad [online], *EuroFotbal.cz* [online], *Fotbal iDnes.cz* [online], *Hokej.cz* [online], *Onlajnny* [online], Český volejbalový svaz, Český svaz házené, zástupci basketbalových klubů, vlastní zpracování

zastupoval výskyt profesionálního sportu pouze fotbal a hokej. Naproti tomu v Jihomoravském kraji byly lokalizovány všechny šetřené sporty. Ale v závislosti návštěvnosti sportů na vysokém počtu populace v kraji stačila relativní hodnota 1 260 diváků pouze na poslední místo v republice.

5.2.7 Celková návštěvnost podle SO ORP

Obr. 5: Celková návštěvnost podle SO ORP ⁵⁰

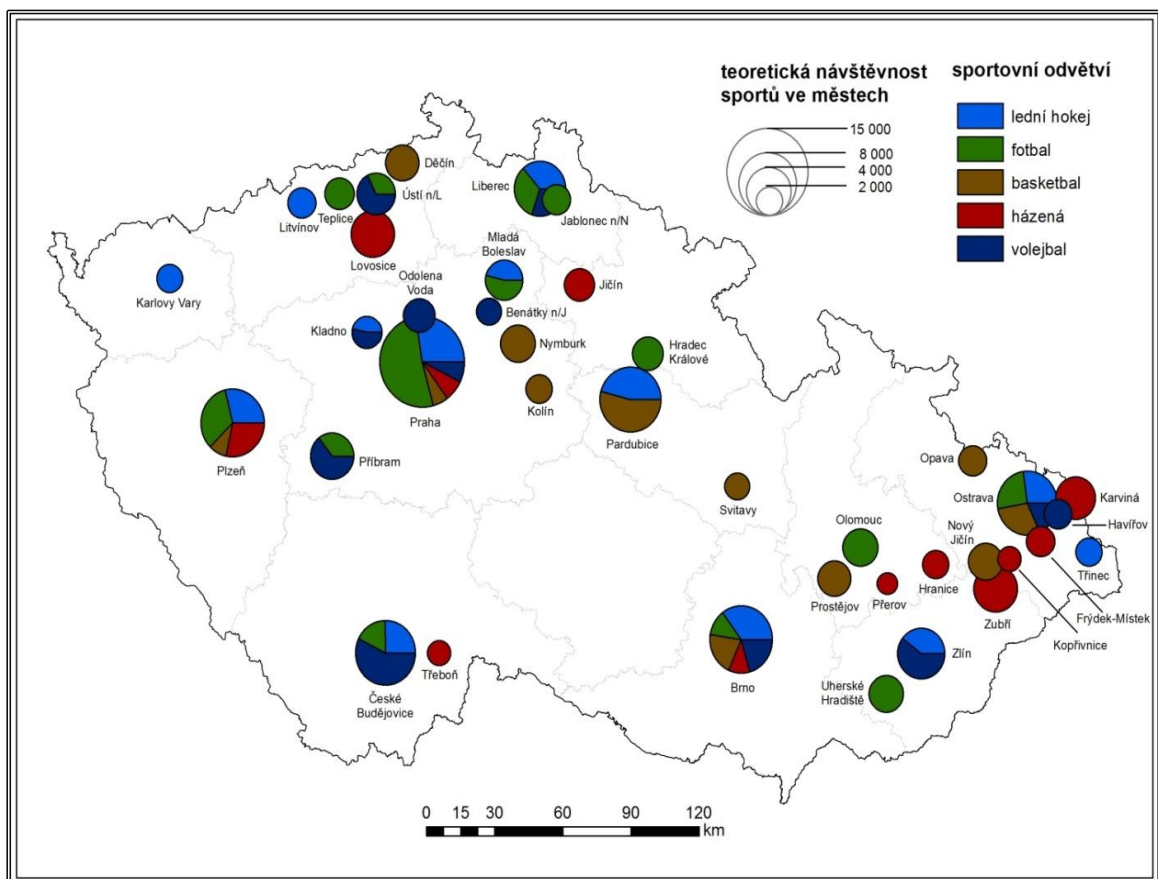
62 správních obvodů v loňské sezoně zaštiťovalo alespoň jednu z profesionálních soutěží. Nejvyšší návštěvnost byla zjištěna v ORP Litvínov, i přes lokalizaci pouze jednoho sportovního odvětví. Následovaly správní obvody Pardubice a Třinec. V nich, stejně jako v případě Litvínova, dominovala hokejová návštěvnost. Na druhé straně u dalších divácky silných obvodů typu Jablonec nad Nisou nebo Uherské Hradiště určovala výslednou relativní návštěvnost nejvyšší fotbalová liga. Z šetření také vyplynulo, že ve všech ORP s návštěvností nad 2 500 se hrála nejvyšší fotbalová či hokejová soutěž. V obvodech s nižší návštěvností ani jedna ze zmíněných soutěží nefigurovala. Na tento fakt neměl vliv ani počet obyvatel v jednotlivých ORP, podílející

⁵⁰ Český statistický úřad [online], EuroFotbal.cz [online], Fotbal iDnes.cz [online], Hokej.cz [online], Onlajnny [online], Český volejbalový svaz, Český svaz házené, zástupci basketbalových klubů, vlastní zpracování

se jinak také poměrně výrazně na výsledné relativní návštěvnosti. Nejnižší výslednou návštěvností disponovaly obvody s lokalizací pouze jednoho nebo dvou, u nás méně populárních a sledovaných sportů. Patřily mezi ně Havířov, Brandýs nad Labem - Stará Boleslav a Písek. Prostorové rozmístění správních obvodů výrazně připomínalo koncentraci jednotlivých měst vyjadřujících absolutní návštěvnost zkoumaných sportů. Šlo o oblasti Podkrušnohoří pokračující až k liberecko-jabloneckému regionu, SV středních Čech, osa táhnoucí se jižně od Hradce Králové, přes Pardubice, Jihlavu až po Znojmo. Dále Haná, Českobudějovicko a Ostravský region.

5.3 Teoretická návštěvnost

V kapitole 2.5 došlo k vysvětlení a odvození metody teoretické návštěvnosti, sloužící ke zvýraznění oblastí s nejvyšší sledovaností i méně významných mužských kolektivních sportů v České republice. Tyto oblasti prezentuje obrázek č. 6.

Obr. 6: Teoretická návštěvnost mužských kolektivních sportů⁵¹

⁵¹ Český statistický úřad [online], *EuroFotbal.cz* [online], *Fotbal iDnes.cz* [online], *Hokej.cz* [online], *Onlajny* [online], Český volejbalový svaz, Český svaz házené, zástupci basketbalových klubů, vlastní zpracování

První tři města s nejvyšší teoretickou návštěvností zůstala stejná jako při návštěvnosti reálné. Ovšem i u nich došlo k rozdílům napříč jednotlivými sporty. V Praze sice zůstal nadále dominantní fotbal a částečně i hokej. Ovšem basketbal, házená a volejbal už výrazněji promluvíly do výsledné sledovanosti. Plzeňská házená téměř vyrovnala postavení hokeje s fotbalem. V Brně za hokejem figurovaly basketbal s volejbalem a odsunuly tak fotbal až na pozici čtvrtého nejdůležitějšího sportu ve městě. Z házenkářských měst zaznamenaly výrazný nárůst Zubří, Lovosice a Karviná. Návštěvnost v Zubří vzrostla více než o 3 500 diváků, což znamenalo posun na pozici 9. města s nejvyšší návštěvností. Lovosice se posunuly na 11. místo a hned za nimi skončila Karviná, která za sebou s návštěvností 3 721 nechala např. Olomouc nebo Mladou Boleslav. Basketbal výrazněji vystoupil především v Pardubicích, kde předčil dokonce i, za normálních okolností, suverénní návštěvnost ledního hokeje. Pardubice navíc v celkové návštěvnosti obsadily 4. příčku a proti výsledné reálné návštěvnosti přeskočily o dvě pozice Ostravu. Nymburk, Děčín a Nový Jičín zvýšily, po aplikaci teoretické návštěvnosti, sledovanost basketbalu více než o 40 %. Rozložení teoretické sledovanosti sportů v Ostravě charakterizovala vyrovnanost. Těsně vedoucí basketbal následovaly hokej s fotbalem a pouze s mírným odstupem volejbal. Téměř všechna volejbalová města zaznamenala proporcionální nárůst sledovanosti proti konkurenčním sportům. Zejména České Budějovice, Příbram, Benátky nad Jizerou, Kladno a Ústí nad Labem. V Českých Budějovicích, Kladně a Ústí n/L překonal volejbal 50% hranici z celkové sportovní návštěvnosti měst. I Odolena Voda, jako jedno z center českého volejbalu, výrazně posunulo svou diváckou hranici po aplikování teoretické metody.

5.4 Pozice sportů z hlediska jejich popularity

Jednou z metod práce bylo pomocí elektronického dotazníku zjistit názor sportovních odborníků na důležitost mužských kolektivních sportů. Získané váhy důležitosti od 1 do 5 (1- nejdůležitější, 5 – nejméně důležitý) vyšly následovně:

Tab. 3: váhy přidělené sportovními experty

sportovní odvětví	Hokej	Fotbal	Basketbal	Volejbal	Házená
průměrná váha	1,3	1,3	2,7	3,3	3,6

zdroj: sumarizace hodnocení sportovních expertů

Zároveň byly ze sezónních návštěvností nejvyšších mužských soutěží vypočteny váhy důležitosti teoretické návštěvnosti (viz kap. 2.5). Základní myšlenka spočívala v převedení těchto vah na stupnici od 1 do 5 (stejně jako u dotazníkového šetření), aby

mohlo dojít k porovnání hodnocení expertů s důležitostmi plynoucí z návštěvnosti daného sportu. Zmíněné převedení do stupnice 1 – 5 probíhalo podle následujících kroků:

a)

váhy vypočítané z návštěvnosti:

hokej: 2,23
 fotbal: 2,03
 basketbal: 0,35
 házená: 0,20
 volejbal: 0,19
 min. hodnota: 0,00

↑
2,23
↓

váhy přiřazené experty:

hokej: 1,30
 fotbal: 1,30
 basketbal: 2,70
 volejbal: 3,30
 házená: 3,60
 nejnižší hodnota: 5,00

↑
3,70
↓

- z uvedeného schématu byla sestavena rovnice, dávající do rovnosti dílčí rozdíly mezi jednotlivými váhami sportů a celkový rozdíl minimální a maximální hodnoty přidělených vah. Příkladová rovnice popisuje výpočet rozdílu váhy mezi hokejem a fotbalem (x_1), který se následně přičetl k pevnému maximu stupnice, stanoveném na hodnotě 1,3. Stejně se postupovalo i při výpočtech zbylých rozdílů (x_2 až x_4), které se ve výsledné stupnici přičetly ke stanovené maximální hodnotě 1,3.

$$\frac{0,2}{2,23} = \frac{x_1}{3,70} \implies \frac{0,2 \cdot 3,70}{2,23} = x_1 \implies x_1 = 0,33 \text{ (hokej x fotbal)}$$

$$x_2 = 3,12 \text{ (hokej x basketbal)}$$

$$x_3 = 3,37 \text{ (hokej x házená)}$$

$$x_4 = 3,38 \text{ (hokej x volejbal)}$$

b)

- připočtení hodnot x_1 až x_4 k pevně stanovené nejvyšší váze stupnice dalo vzniknout vahám důležitosti teoretické návštěvnosti korespondujícími s kvalitativní stupnicí od 1 do 5.

Tab. 4: váhy odrážející návštěvnost vybraných sportů

sportovní odvětví	Hokej	Fotbal	Basketbal	Volejbal	Házená
průměrná váha	1,3	1,63	4,42	4,68	4,67

zdroj: vlastní výpočty

Ze srovnání tabulek 3 a 4 vyplývá v případě hokeje a fotbalu podobné rozložení vah v kontrastu hodnocení sportovních expertů s údaji vypočítanými z návštěvnosti soutěží. Ovšem u basketbalu, volejbalu a házené se obě stupnice výrazně rozcházejí.

Příčiny lze hledat především v rozdílných sezónních návštěvnostech jednotlivých sportů. Zatímco průměrný počet diváků nejvyšší hokejové a fotbalové soutěže se v minulé sezoně pohyboval mezi 4 400 a 5 000, u zbylých sportů nepřekročil hranici 800. Tyto rozdíly reflektovaly vypočtené váhy v tabulce 4. A tak basketbal, házená a volejbal byly na kvalitativní stupnici zařazeny mezi 4 a 5 (tj. podprůměrně důležitý až nejméně důležitý). Naproti tomu pro oslovené sportovní experty byly zmíněné 3 sporty důležitější, přestože jejich divácká sledovanost značně zaostávala za suverénní dvojicí hokeje s fotbalem. Basketbal, házená a volejbal sice mají menší diváckou podporu, ale v rámci všech provozovaných (i neprofesionálních) kolektivních sportů na našem území představují větší pozornost, než jakou reflektují váhy odrážející jejich návštěvnost. Proto jim respondenti přiřadili hodnoty vyšší o více než 1 bod. Lze tak usoudit, že experti ve svém hodnocení měli tendenci tyto 3 méně divácky atraktivní kolektivní sporty nadhodnotit a přiřadit jim příznivější hodnocení.

6 ZÁVĚR

V této práci se autor snažil zhodnotit návštěvnost sportovních utkání profesionálních kolektivních sportů v sezoně 2010/2011 ve vybraných regionech České republiky a zanalyzovat její prostorovou diferenciaci. Z výsledků prezentovaných v předešlém textu vyplynula evidentní zjištění o diváckém zájmu vybraných kolektivních sportů.

Nejvíce lidí navštěvovalo sportovní utkání v největších městech republiky. Všem 63 městům s výskytem profesionálního kolektivního sportu dominovaly právě Praha, Plzeň, Brno a Ostrava. Velká města také soustředila více sportovních odvětví, z nichž výrazně vystoupily hokej s fotbalem. Na druhé straně snižující se velikost sídel charakterizovala lokalizaci jednoho nebo maximálně dvou kolektivních sportů. V případě rozlehlejších regionů (krajů a SO ORP) ukázala relativní návštěvnost přepočítaná na 100 tisíc obyvatel, že vedle průměrného počtu sportovních diváků hraje významnou roli také velikost populace dané oblasti. V případě obcí s rozšířenou působností zaujalo suverénní postavení správního obvodu Litvínov v kontrastu s téměř nejnižší relativní návštěvností správního obvodu Havířov. Jinak prostorové rozmístění SO ORP téměř korespondovalo s lokalizací měst. Vliv velikosti obyvatelstva podílejícího se na přepočtu návštěvnosti nejvíce reflektoval výzkum v rámci krajů. Největší relativní návštěvnost soustředil Liberecký kraj, naopak kraj Jihomoravský zahrnoval nejméně sportovních příznivců v kontextu s populací regionu. Aplikace metody teoretické návštěvnosti, na příkladu nejvyšších mužských soutěží, pomohla poukázat na centra, ve kterých se lidé nejvíce těší i z méně populárních sportů v rámci České republiky, tj. především z házené, volejbalu a také basketbalu. U největších měst byla celková návštěvnost bez výrazných změn sice zachována, ovšem i zde basketbal s házenou a volejbalem zvýšily svůj podíl zájmu.

Zkoumané kolektivní sporty byly nejsilněji koncentrovány v oblastech Podkrušnohoří, Středních Čech s dominující Prahou, Ostravském regionu a trojúhelníku Olomouc-Brno- Zlín. Prostorové rozmístění můžeme u dvou divácky nejoblíbenějších sportů, fotbalu a hokeje, označit za rovnoměrné. Ve zbylých případech došlo k mírným odlišnostem koncentrace jednotlivých odvětví. Mužský volejbal našel přízeň především v českých městech. Silné divácké zázemí ženského volejbalu bylo naopak na Střední Moravě. Házenkářské oddíly působily nejvíce na východě území. Mužský basketbal byl záležitostí hlavně krajů Moravskoslezského, Pardubického a Středočeského. Basketbal

žen reprezentovaly hlavně Brno s Trutnovem. Po analýze výskytu všech sledovaných kolektivních sportů vznikly oblasti s absencí jakéhokoliv odvětví. Mezi největší patřily Jesenicko, Podorlicko, JZ pohraničí a hranice krajů Jihomoravského s Vysočinou.

7 SUMMARY

The paper deals with the attendance of games of the selected team sports. The main objectives was to evaluate the attendance of these sports in the season 2010/2011 across the regions of the Czech Republic and to analyze its spatial distribution. In each chapter, the research methodology was stated, then the selected games were introduced and finally chosen factors influencing the match attendance were analysed, including both positive and negative values. The analytical part was evaluating the phenomenon on the level of cities, municipalities with extended powers and the regions. According to the intensity of monitoring of the selected team sports, the greatest concentration of attendance and the individual team sports performance was showed to be in big cities like Prague, Plzeň, Brno or Ostrava. The greatest occurrence of the selected sports was in the area of Podkrušnohoří, central Bohemia region and Prague, Ostrava region, and among cities of Brno, Olomouc and Zlín. Concerning the individual sports, ice-hockey and football were proved to occur evenly across the Czech Republic, while the other sports were concentrated rather in sub-areas where they have a historical tradition.

Key words: Attendance, regions, sport, leisure, sports geography

8 POUŽITÉ ZDROJE

Tištěné zdroje:

SLEPIČKA, Pavel. *Divácká reflexe sportu*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2010, 181 s. ISBN 978-802-4618-388.

Elektronické zdroje:

O nás. *Asociace profesionálních klubů ledního hokeje* [online]. c 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.apklh.cz/o-nas/>

1. národní hokejová liga. *Czhokej.cz* [online]. c 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.czhokej.cz/hokej-v-ceske-republice/1-narodni-hokejova-liga>

Česká hokejová extraliga. *Czhokej.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.czhokej.cz/hokej-v-ceske-republice/ceska-hokejova-extraliga>

Mattoni NBL. *Česká basketbalová federace* [online]. c 2009-2010 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_1037.html

Ženská basketbalová liga. *Česká basketbalová federace* [online]. c 2009-2010 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_1014.html

Číselník a zkratky správních obvodů obcí s rozšířenou působností. *Český statistický úřad* [online]. 15. 11. 2007 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1379-07>

Demografická ročenka ČR 2010. *Český statistický úřad* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/4019-11>

Přehled mistrů České republiky. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.svaz.chf.cz/content.aspx?contentid=3450>

Soutěže mužů Archiv 2010/2011. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://muzi.2010.archiv.chf.cz/index.aspx>

Soutěže žen Archiv 2010/2011. *Český svaz házené* [online]. c 2009 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://zeny.2010.archiv.chf.cz/index.aspx>

Hokejové soutěže-Tipsport extraliga. *Český svaz ledního hokeje* [online]. c 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.cslh.cz/souteze/2011/1-tipsport-extraliga.html>

Archiv EX-M. *Český volejbalový svaz* [online]. c 2005-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/souteze.php?action=skupina&id=2791>

Archiv EX-Z. *Český volejbalový svaz* [online]. c 2005-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://www.cvf.cz/souteze.php?action=skupina&id=2792>

Česko - Druhá liga - rozlosování sezóny. *EuroFotbal.cz* [online]. c 2007 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.eurofotbal.cz/souteze/cesko/druha-liga/2010-2011/vysledky-rozlosovani/>

Divácké statistiky. *Fotbal iDnes.cz* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/db_fotbal.asp?st_divaci=1000308

Druhá liga. *Fotbalová asociace České republiky* [online]. c 2000-2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://nv.fotbal.cz/domaci-souteze/druha-liga/index.php>

Gambrinus liga. *Fotbalová historie* [online]. 13. 3. 2009 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.fotbal-historie.7x.cz/gambrinus-liga>

Ligový mistři a nejlepší střelci. *Gambrinus liga* [online]. c 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: http://www.gambrinusliga.cz/pages/historie_mistri_strelci.asp

O2 Arena. *HC Slavia Praha* [online]. c 2001-2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hc-slavia.cz/zobraz.asp?t=o2arena>

Hokej.cz [online]. c 1998- [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://hokej.cz/>

Návštěvnost. Hokej.cz [online]. c 1998- [cit. 2012-02-13]. Dostupné z:
<http://hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=388&view=>

Zpravodajství z extraligy volejbalistek. *IDnes.cz/Sport* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://sport.idnes.cz/volejbal.aspx?klic=59041>

Zpravodajství z extraligy volejbalistů. *IDnes.cz/Sport* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-03-03]. Dostupné z: <http://sport.idnes.cz/volejbal.aspx?klic=59041>

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. *Institut pro veřejnou správu Praha* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z:
http://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/file/zakon_o_hlavnim_meste_Praze.pdf

Education. *Keele University* [online]. 23. 3. 2011 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z:
<http://www.keele.ac.uk/education/staff/johnbale/>

Věkové složení obyvatelstva. *Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vekove_slozeni_obyvatelstva_stc_kraje

Vybrané údaje za správní obvody ORP za rok 2010. *Krajská správa ČSÚ v Brně* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z:
http://www.brno.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_za_spravni_obvody_orp_za_rok_2010

Vybrané údaje za všechny správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP). *Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z:
http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_za_vsechny_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_%28so_orp%29

Tabulky za správní obvody obcí s rozšířenou působností za rok 2010. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: [/www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/tabulky_za_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_za_rok_2010](http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/tabulky_za_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_za_rok_2010)

Údaje o obcích s rozšířenou působností 2010. *Krajská správa ČSÚ v Jihlavě* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: http://www.jihlava.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/udaje_o_obcich_s_rozsirenou_pusobnosti_2010

Obyvatelstvo. *Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xk>

Statistický bulletin - Liberecký kraj 1. čtvrtletí 2011. *Krajská správa ČSÚ v Liberci* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/511302-11-q1_2011-18

Vybrané údaje o správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2010. *Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: www.olomouc.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_o_spravnich_obvodech_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_v_roce_2010

Vybrané údaje o správních obvodech ORP. *Krajská správa ČSÚ v Ostravě* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: http://www.ostrava.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_o_spravnich_obvodech_orp

Vybrané ukazatele za správní obvody ORP Pardubického kraje. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/vybrane_ukazatele_za_spravni_obvody_orp_pardubickeho_kraje

Obyvatelstvo. *Krajská správa ČSÚ v Plzni* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.plzen.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/obyvatelstvo-xp>

Správní obvody. *Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: www.ustinadlabem.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/spravni_obvody

Statistický bulletin - Zlínský kraj 1. čtvrtletí 2011. *Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: www.praha.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/721302-11-q1_2011-18

Onlajny [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.onlajny.com/>

BALE, John. *Sports Geography* [online]. 2003 [cit. 2012-03-25]. ISBN 0-4/9-252220-7. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=huOCueUwWTQC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Bibliography. *Sports Geography* [online]. 1. 10. 2007 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.sportsgeography.com/bibliography.htm>

Katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky TV a sportu. *Univerzita Karlova v Praze - fakulta tělesné výchovy a sportu* [online]. c 2008 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/ppd/slepicka.php>

Extraliga - historie. www.hokej.unas.cz [online]. 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: <http://www.hokej.unas.cz/extraliga-historie.php>

Ostatní zdroje:

- data o sezónní návštěvnosti volejbalu poskytl generální sekretář Českého volejbalového svazu Ing. Ivan Iro
- data o sezónní návštěvnosti házené poskytl generální sekretář a vedoucí soutěžního úseku Českého svazu házené Stanislav Svoboda
- data o návštěvnosti basketbalu poskytli níže zmínění manažeři nebo zástupci jednotlivých klubů Národní basketbalové ligy a Ženské basketbalové ligy:

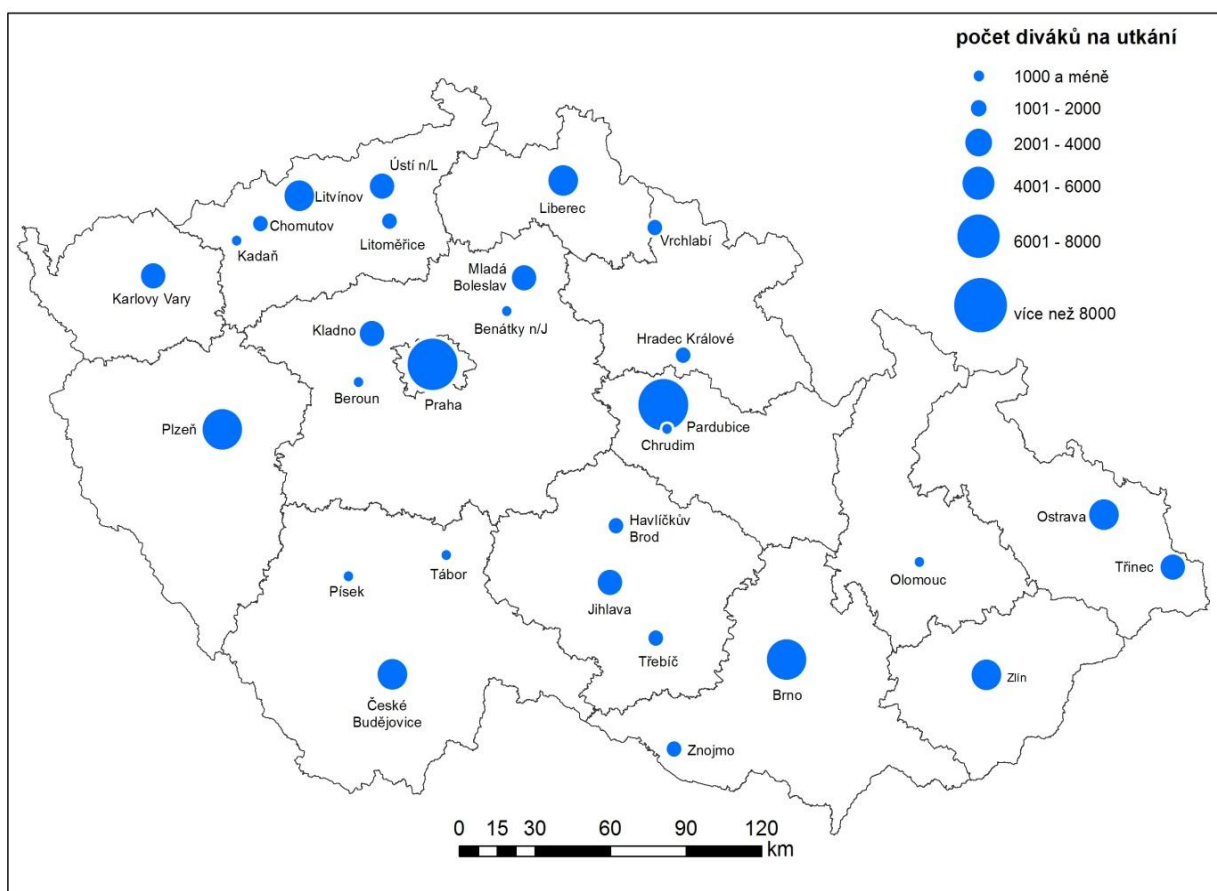
Pavína Chocholoušová – BK Studánka Pardubice
Dr. Milan Dvořák – BK Nový Jičín
René Peška – BK JIP Pardubice
Rudolf Šimeček – ČEZ Basketball Nymburk
Ing. Alena Volrábová – BK Děčín
Marek Kozel – TJ Lokomotiva Plzeň

František Chmela – BK Slovanka Mladá Boleslav
Dušan Štěnička – BK Opava
Jaroslav Michálek – Valosun Brno
Marek Kučera - ZVVZ USK Praha
Václav Macek – BK Lokomotiva Karlovy Vary
Eduard Gaisler – BK Strakonice
Michal Šob – USK Praha
Miroslav Sodoma – BC kolín
Ondřej Dufek – VŠ Praha
Ing. Ivo Hejduk – Basketball Svitavy
Jiří Jirsa – Sokol Hradec Králové
Jiří Pošvář – Frisco Sika Brno
Jan Braun – BK Kara Trutnov
Vladimír Raszka – NH Ostrava
Milan Bezděk – Basketball Brno
Mgr. Ivan Pospíšil – BK Prostějov

Seznam příloh

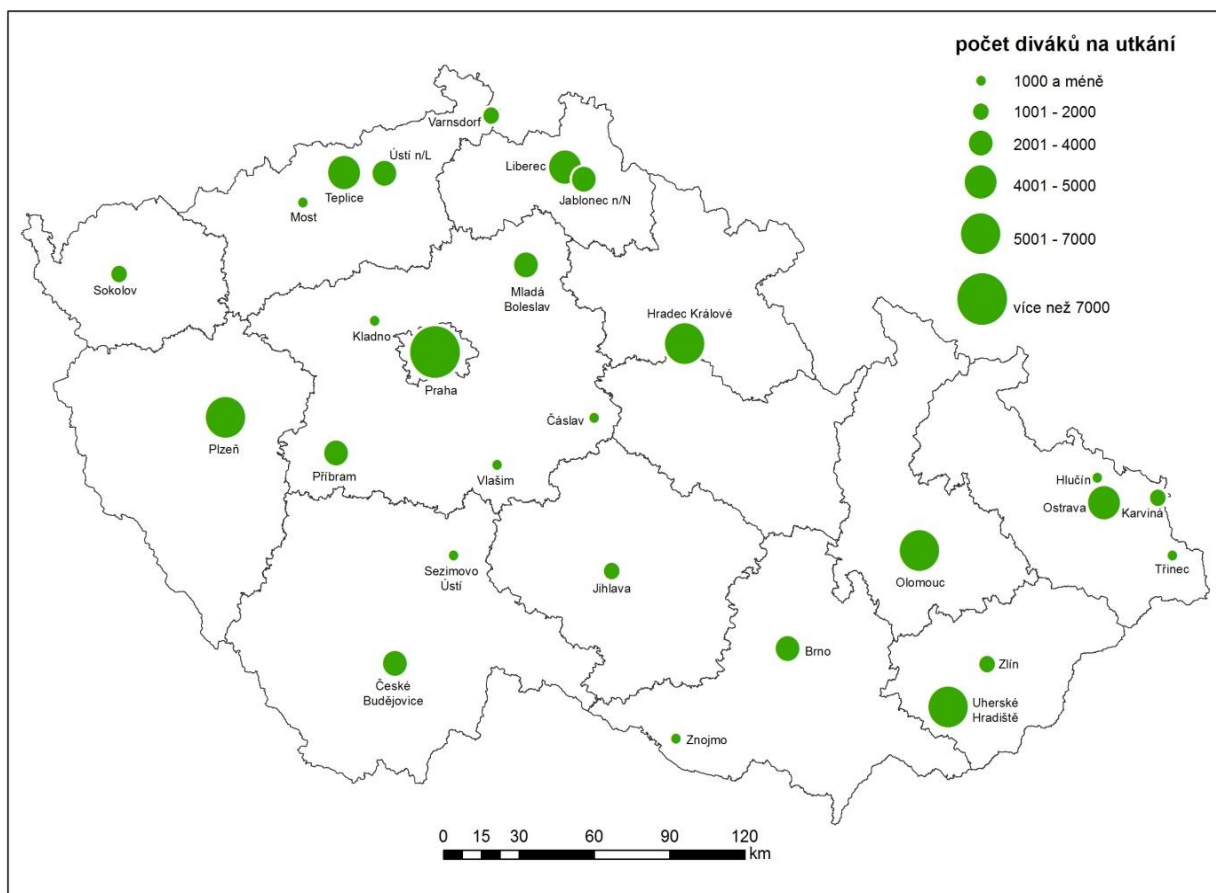
- Příloha č. 1: Lokalizace návštěvnosti Extraligy a 1. hokejové ligy ve městech
- Příloha č. 2: Lokalizace návštěvnosti 1. a 2. fotbalové ligy ve městech
- Příloha č. 3: Lokalizace návštěvnosti Národní basketbalové ligy mužů ve městech
- Příloha č. 4: Lokalizace návštěvnosti Ženská basketbalové ligy ve městech
- Příloha č. 5: Lokalizace návštěvnosti Extraligy mužů v házené ve městech
- Příloha č. 6: Lokalizace návštěvnosti české části Interligy žen ve městech
- Příloha č. 7: Lokalizace návštěvnosti volejbalové Extraligy mužů ve městech
- Příloha č. 8: Lokalizace návštěvnosti volejbalové Extraligy žen ve městech
- Příloha č. 9: Relativní návštěvnost Extraligy a 1. hokejové ligy v SO ORP
- Příloha č. 10: Relativní návštěvnost Extraligy a 1. hokejové ligy v krajích
- Příloha č. 11: Relativní návštěvnost 1. a 2. fotbalové ligy v SO ORP
- Příloha č. 12: Relativní návštěvnost 1. a 2. fotbalové ligy v krajích
- Příloha č. 13: Relativní návštěvnost Národní basketbalové ligy mužů v SO ORP
- Příloha č. 14: Relativní návštěvnost Národní basketbalové ligy mužů v krajích
- Příloha č. 15: Relativní návštěvnost Ženská basketbalové ligy v SO ORP
- Příloha č. 16: Relativní návštěvnost Ženská basketbalové ligy v krajích
- Příloha č. 17: Relativní návštěvnost Extraligy mužů v házené v SO ORP
- Příloha č. 18: Relativní návštěvnost Extraligy mužů v házené v krajích
- Příloha č. 19: Relativní návštěvnost české části Interligy žen v SO ORP
- Příloha č. 20: Relativní návštěvnost české části Interligy žen v krajích
- Příloha č. 21: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy mužů v SO ORP
- Příloha č. 22: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy mužů v krajích
- Příloha č. 23: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy žen v SO ORP
- Příloha č. 24: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy žen v krajích
- Příloha č. 25: Zkratky názvů obcí s rozšířenou působností (podle ČSÚ)
- Příloha č. 26: Ukázka elektronického dotazníku

Příloha č. 1: Lokalizace návštěvnosti Extraligy a 1. hokejové ligy ve městech⁵²

⁵² Návštěvnost. Hokej.cz [online]. c 1998- [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://hokej.cz/index.php?lng=CZ&webid=388&view=>

Příloha č. 2: Lokalizace návštěvnosti 1. a 2. fotbalové ligy ve městech⁵³

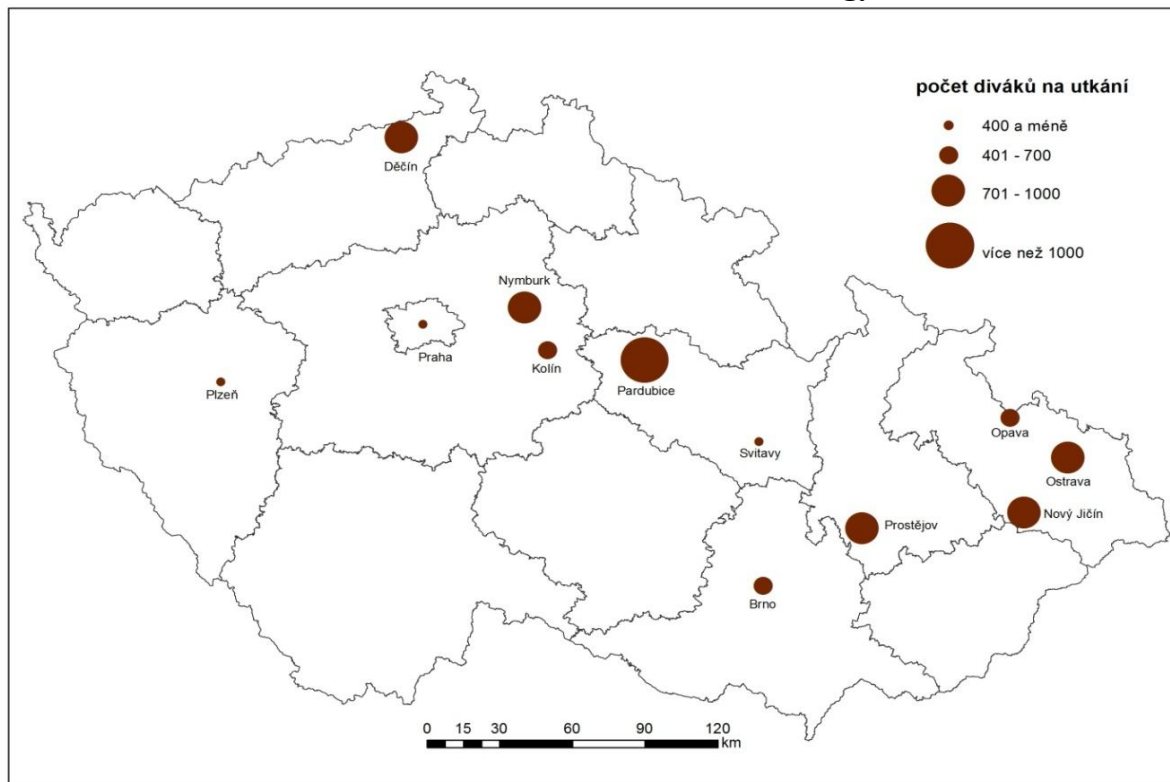

⁵³ Česko - Druhá liga - rozlosování sezóny. *EuroFotbal.cz* [online]. c 2007 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.eurofotbal.cz/souteze/cesko/druha-liga/2010-2011/vysledky-rozlosovani/>

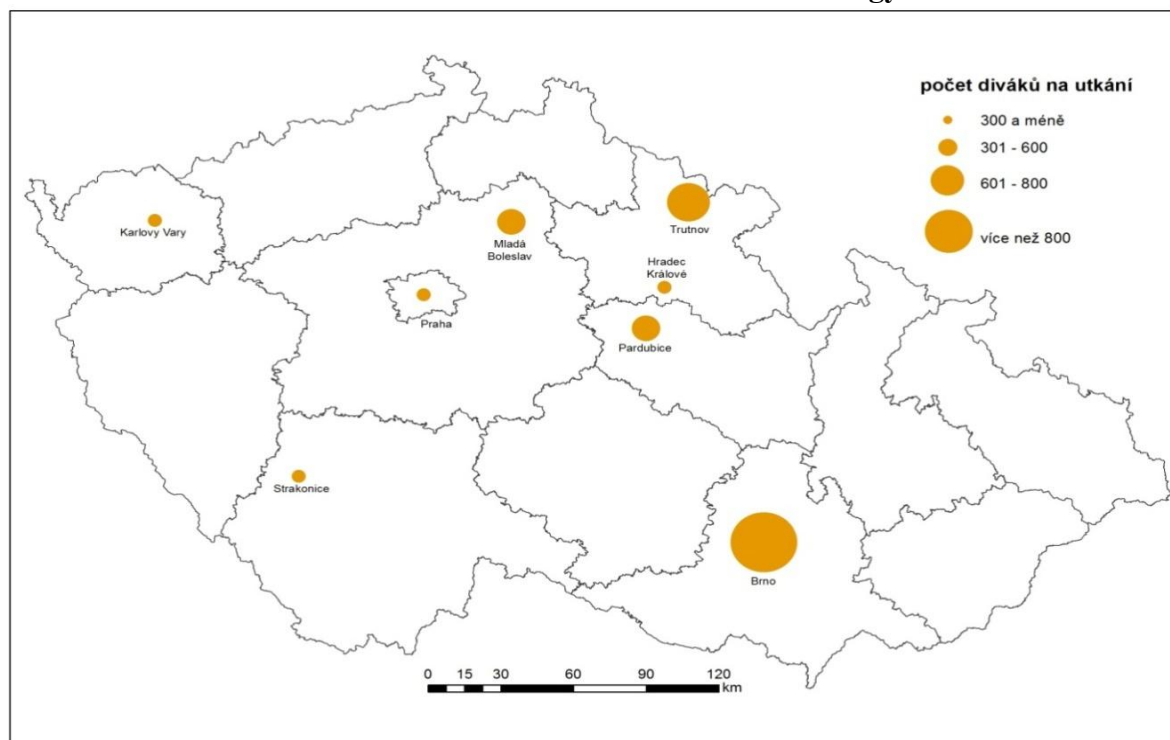
Divácké statistiky. *Fotbal iDnes.cz* [online]. c 1999-2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: http://fotbal.idnes.cz/db_fotbal.asp?st_divaci=1000308

Onlajny [online]. c 2012 [cit. 2012-02-13]. Dostupné z: <http://www.onlajny.com/>

Příloha č. 3: Lokalizace návštěvnosti Národní basketbalové ligy mužů ve městech⁵⁴

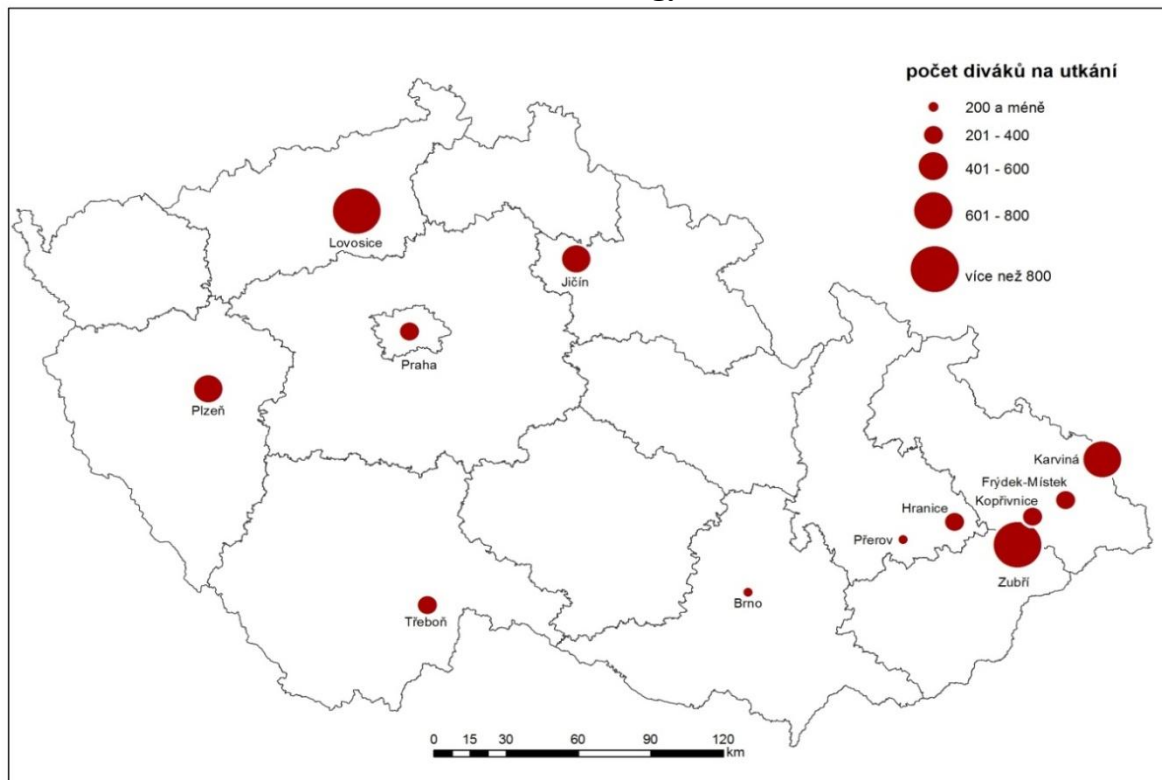
Příloha č. 4: Lokalizace návštěvnosti Ženská basketbalové ligy ve městech⁵⁵

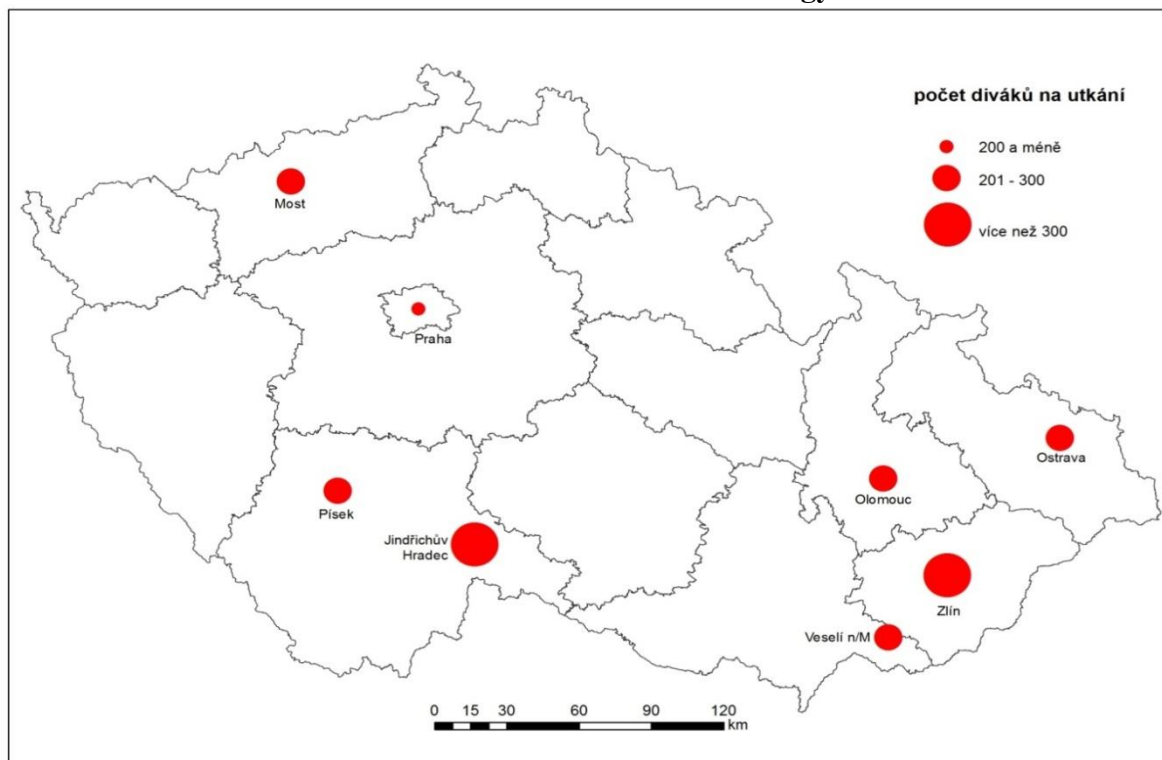
⁵⁴ Zástupci basketbalových klubů

⁵⁵ Tamtéž

Příloha č. 5: Lokalizace návštěvnosti Extraligy mužů v házené ve městech⁵⁶

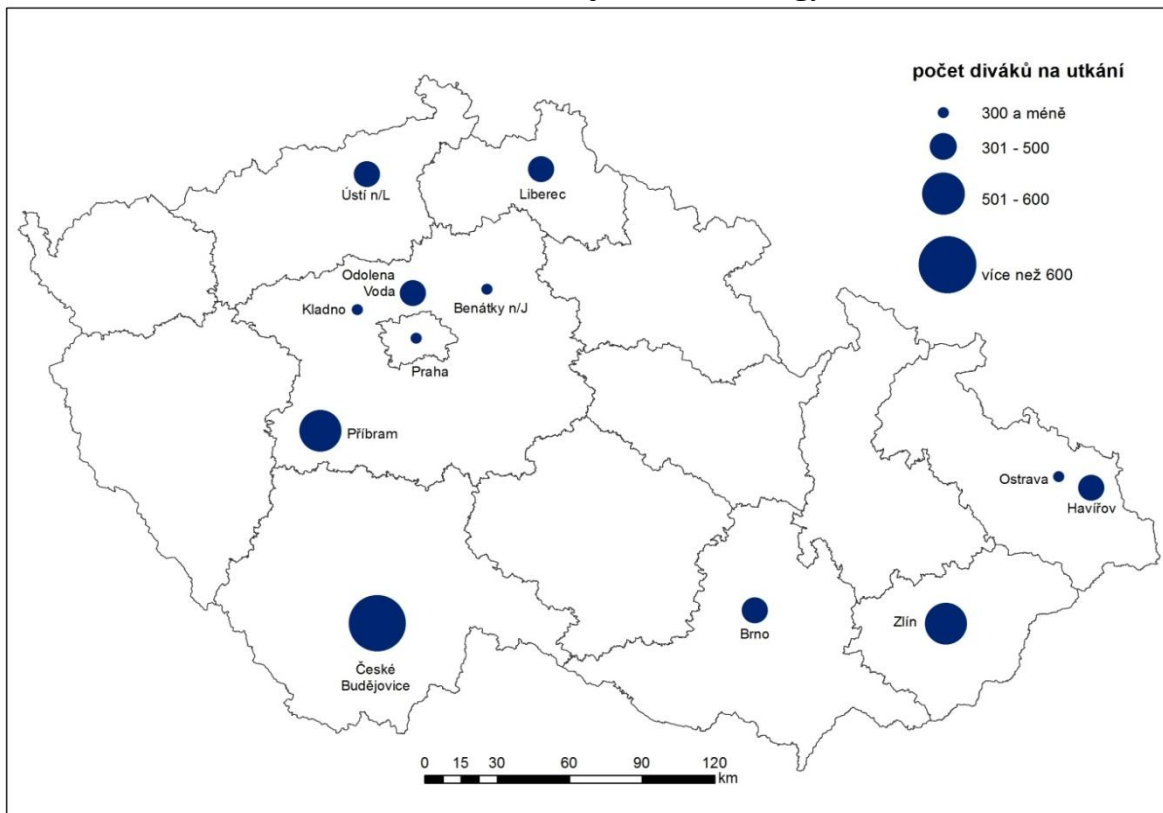
Příloha č. 6: Lokalizace návštěvnosti české části Interligy žen ve městech⁵⁷

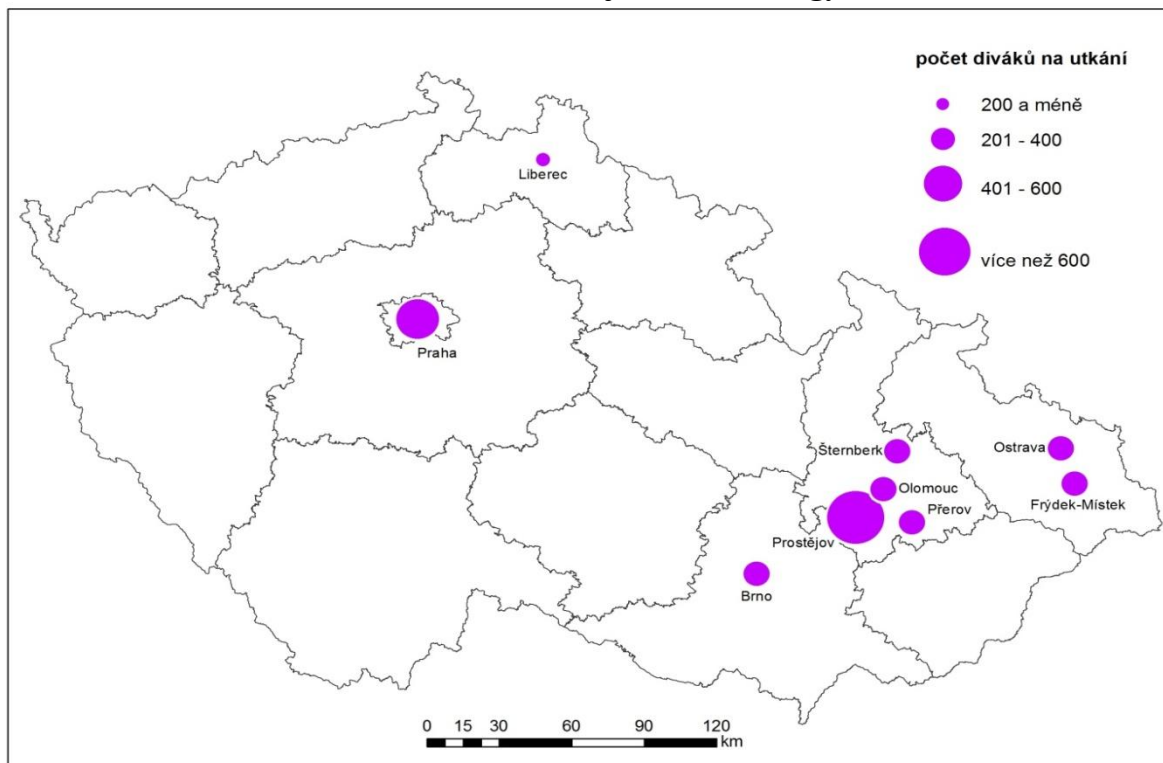
⁵⁶ Český svaz házené

⁵⁷ Tamtéž

Příloha č. 7: Lokalizace návštěvnosti volejbalové Extraligy mužů ve městech ⁵⁸

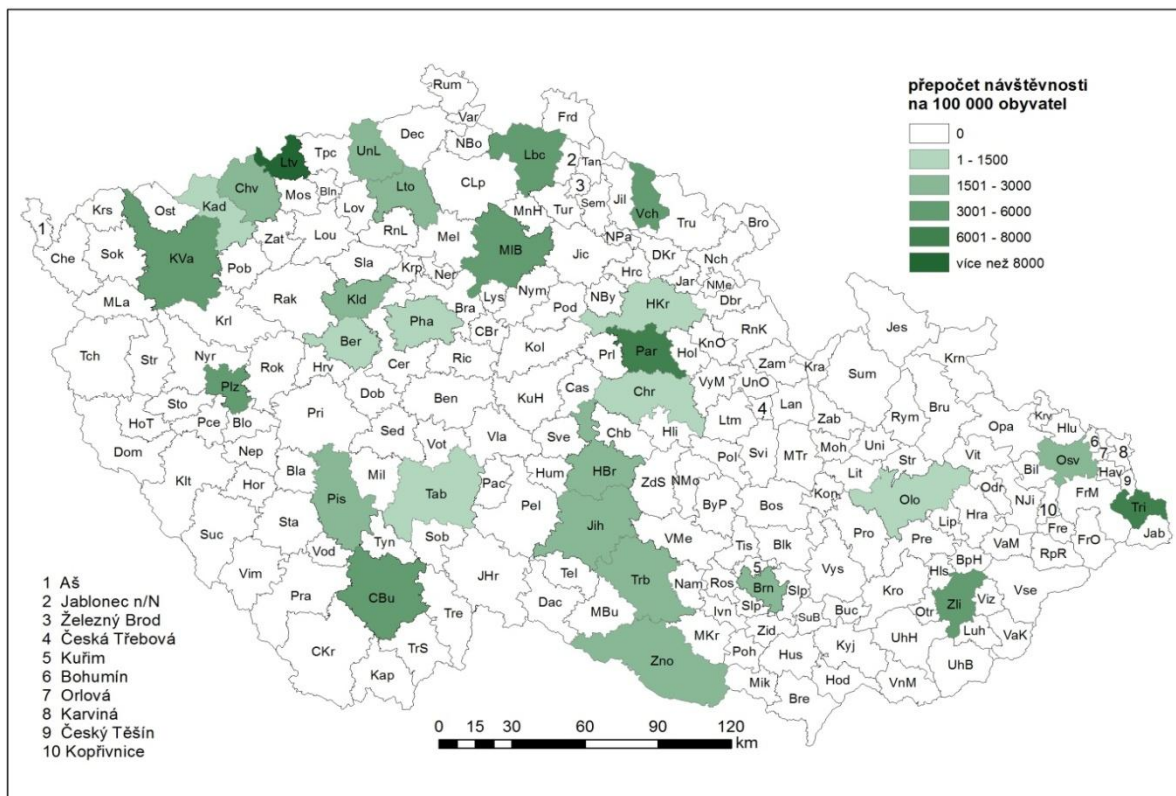
Příloha č. 8: Lokalizace návštěvnosti volejbalové Extraligy žen ve městech ⁵⁹

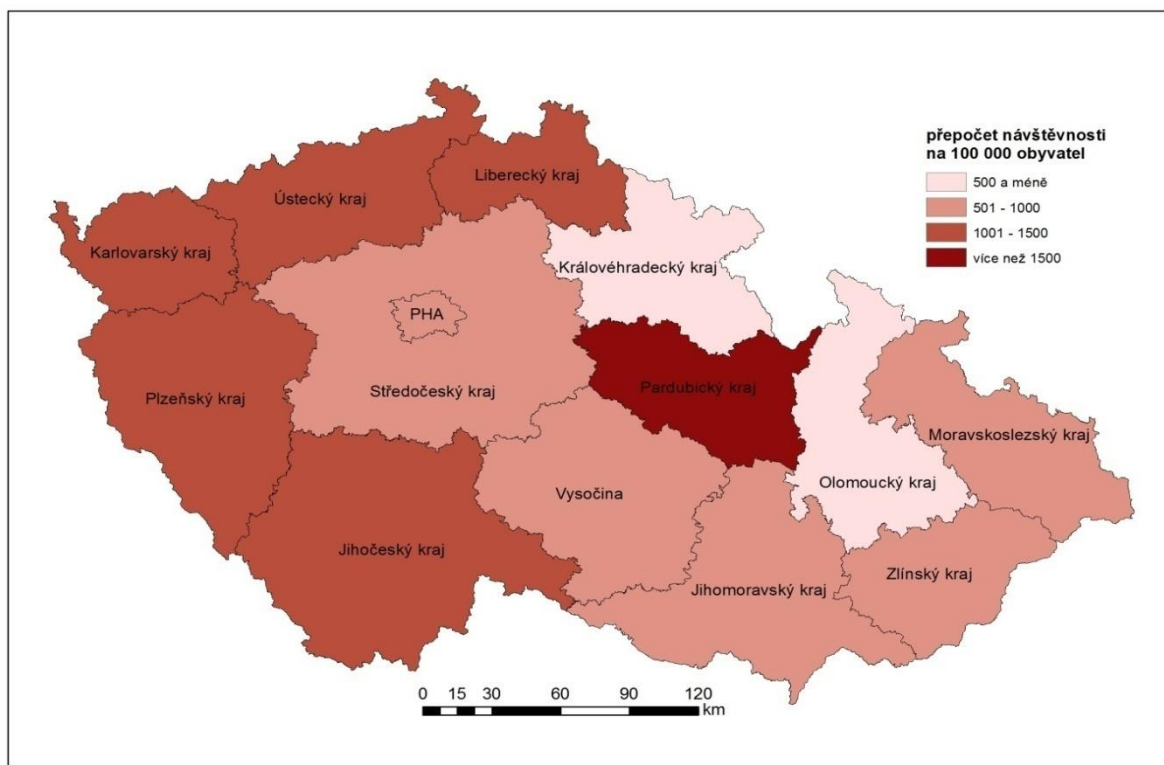
⁵⁸ Český volejbalový svaz

⁵⁹ Tamtéž

Příloha č. 9: Relativní návštěvnost Extraligy a 1. hokejové ligy v SO ORP⁶⁰

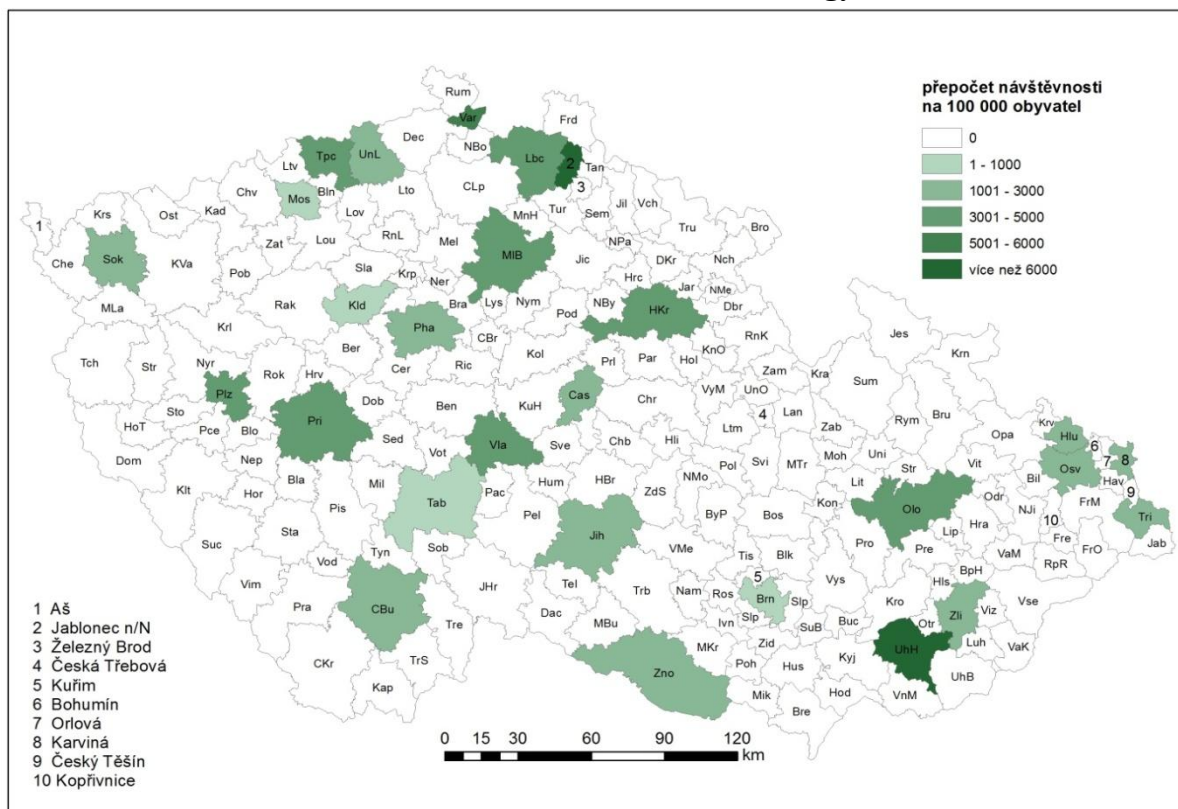
Příloha č. 10: Relativní návštěvnost Extraligy a 1. hokejové ligy v krajích⁶¹

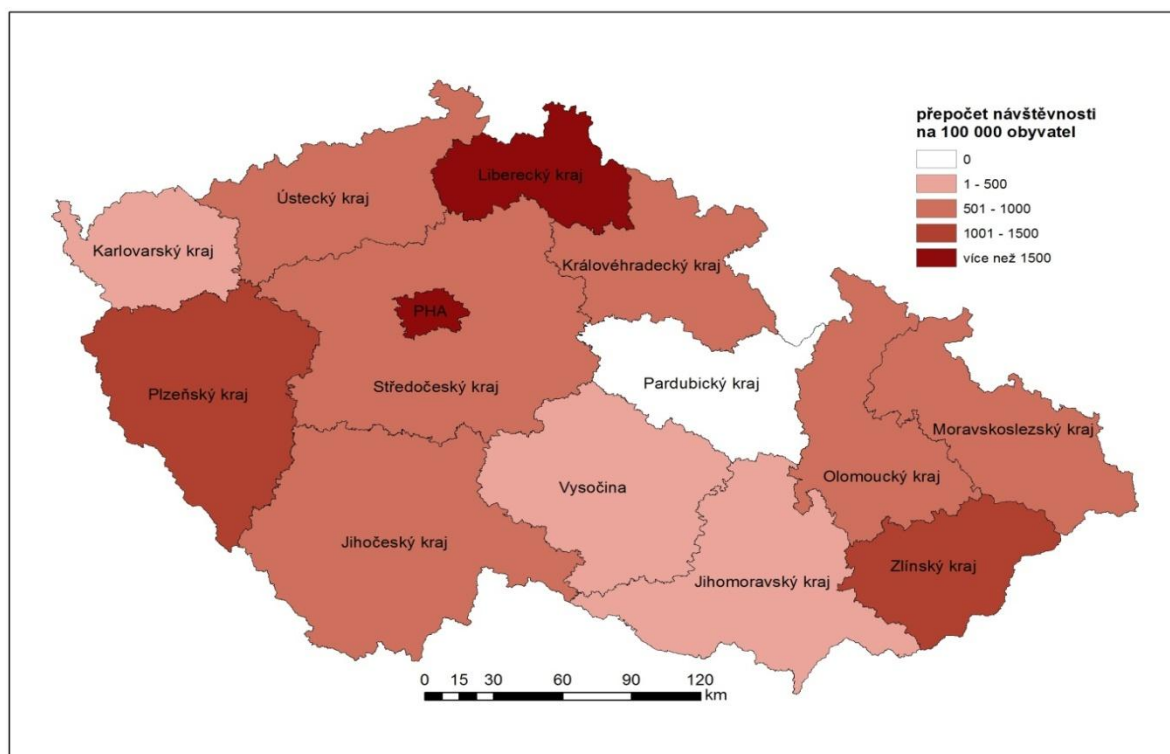
⁶⁰ Český statistický úřad [online], Hokej.cz [online]

⁶¹ Hokej.cz [online]

Příloha č. 11: Relativní návštěvnost 1. a 2. fotbalové ligy v SO ORP ⁶²

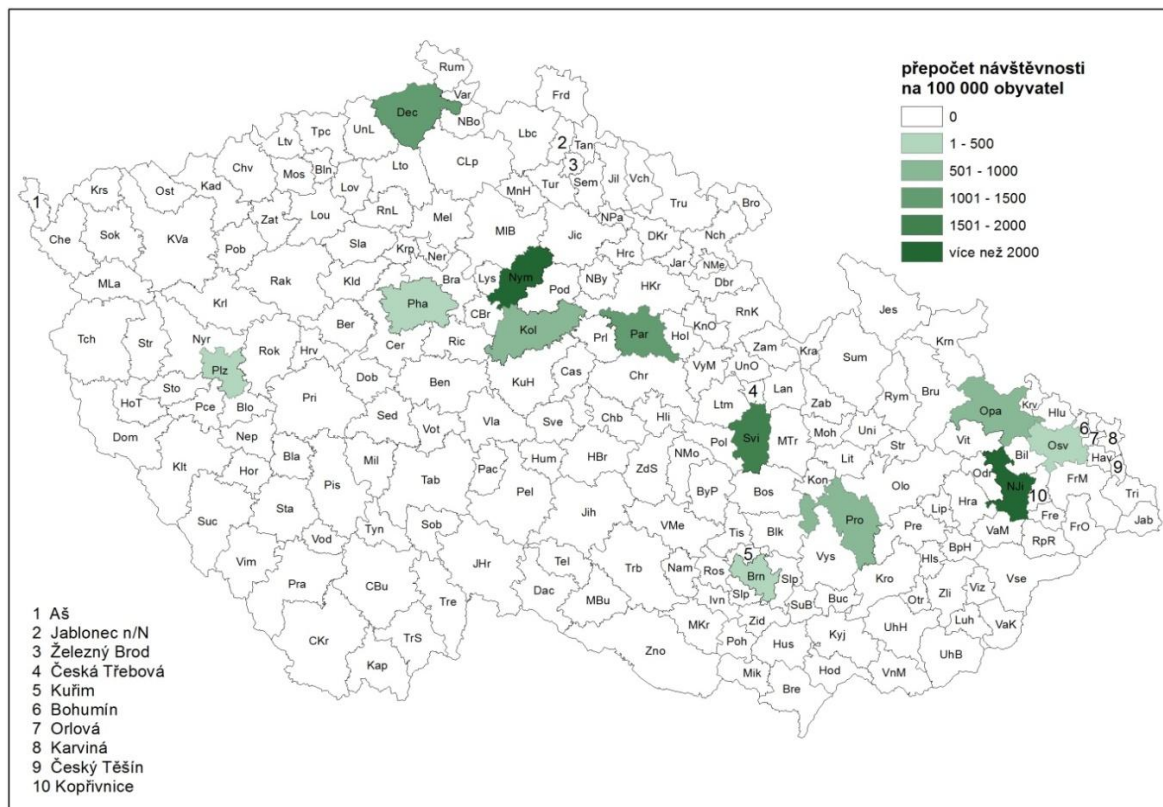
Příloha č. 12: Relativní návštěvnost 1. a 2. fotbalové ligy v krajích ⁶³

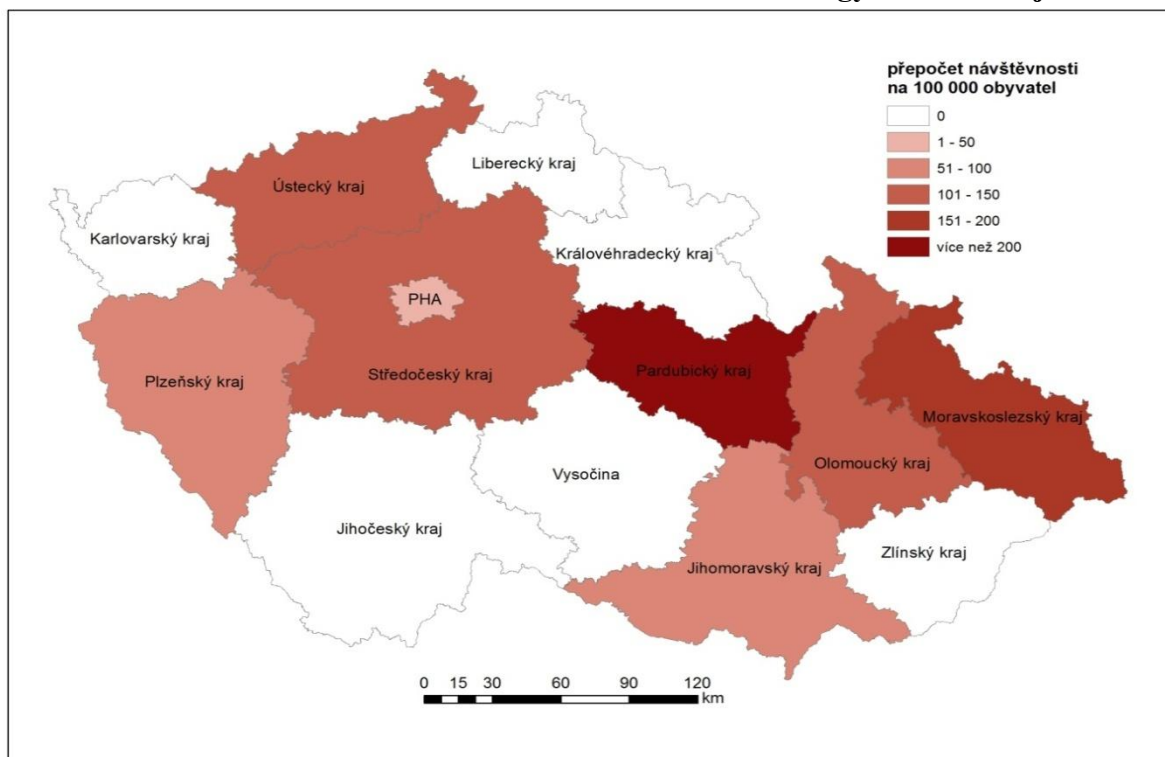
⁶² Český statistický úřad [online], *EuroFotbal.cz* [online], *Fotbal iDnes.cz* [online], *Onlajny* [online]

⁶³ *EuroFotbal.cz* [online], *Fotbal iDnes.cz* [online], *Onlajny* [online]

Příloha č. 13: Relativní návštěvnost Národní basketbalové ligy mužů v SO ORP⁶⁴

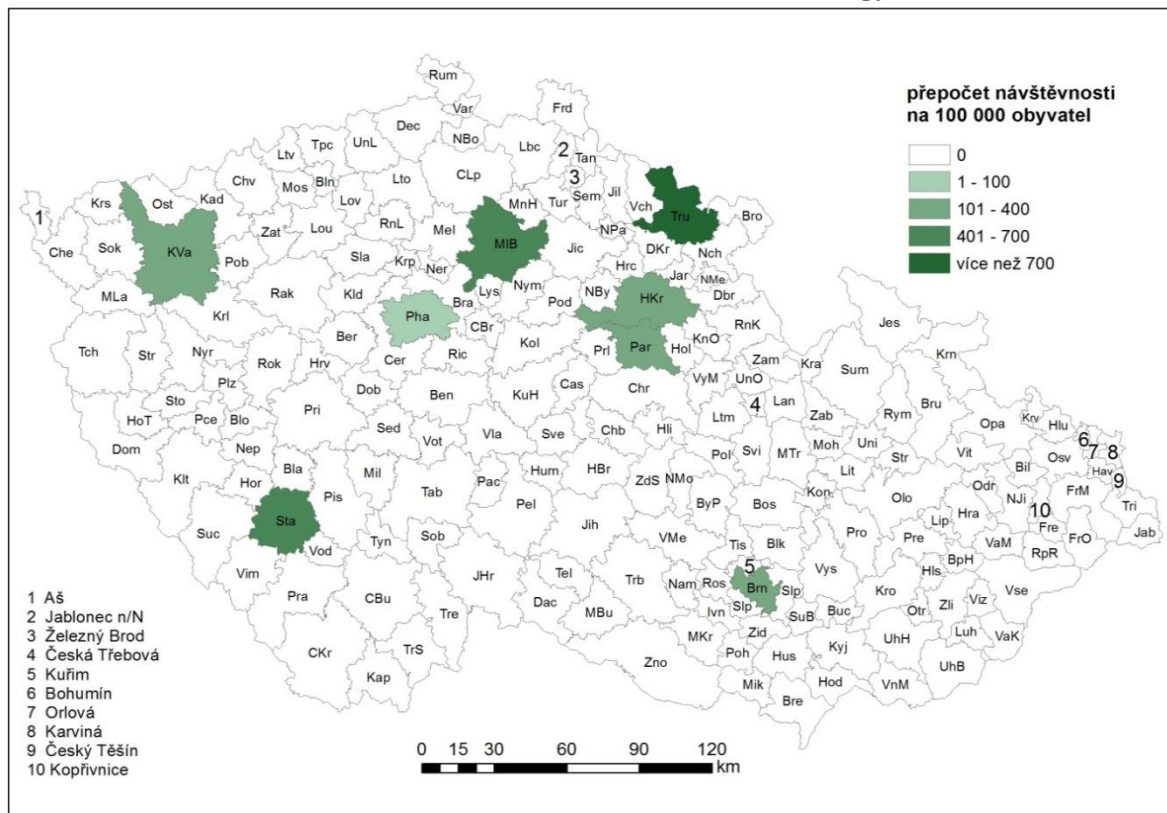
Příloha č. 14: Relativní návštěvnost Národní basketbalové ligy mužů v krajích⁶⁵

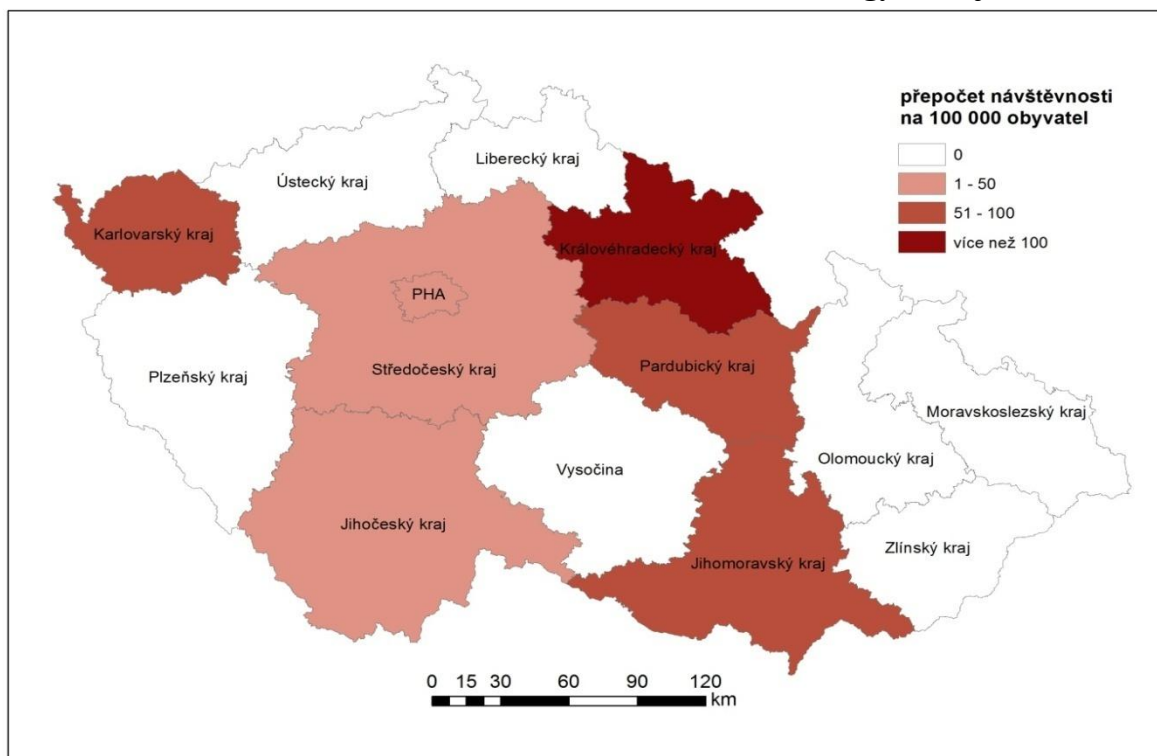
⁶⁴ Zástupci basketbalových klubů

⁶⁵ Tamtéž

Příloha č. 15: Relativní návštěvnost Ženské basketbalové ligy v SO ORP ⁶⁶

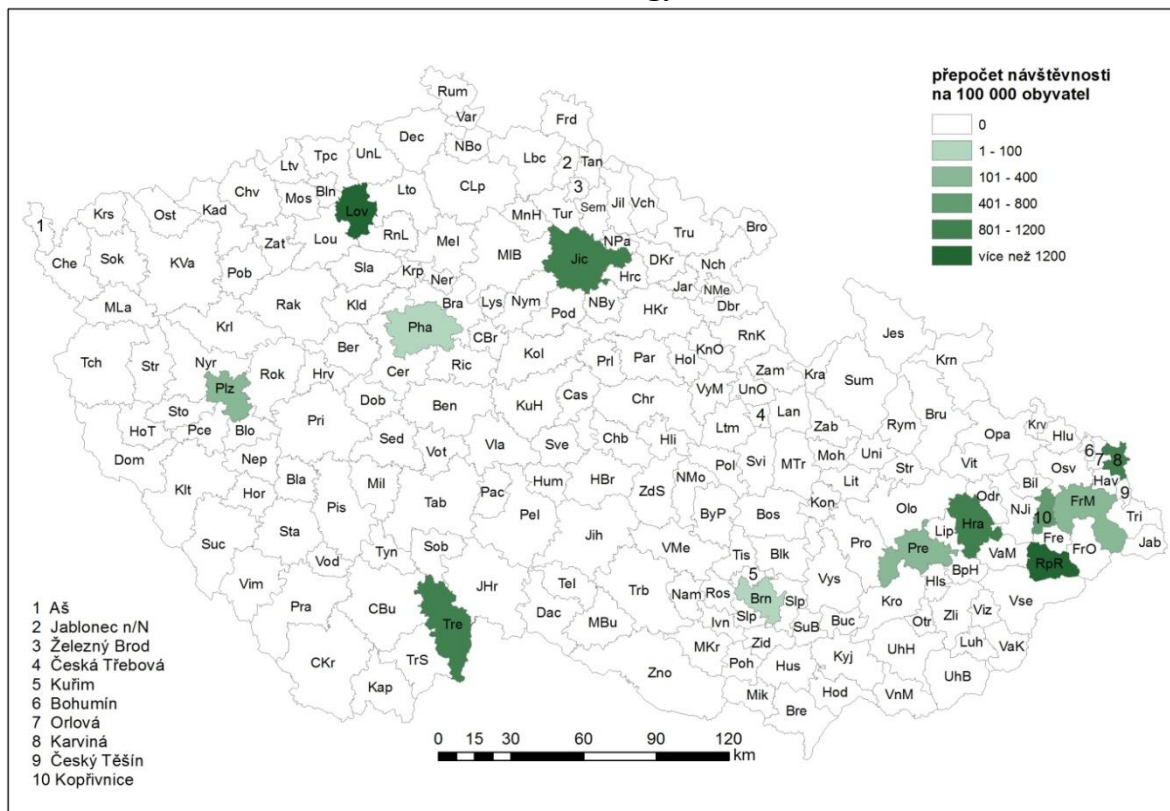
Příloha č. 16: Relativní návštěvnost Ženské basketbalové ligy v krajích ⁶⁷

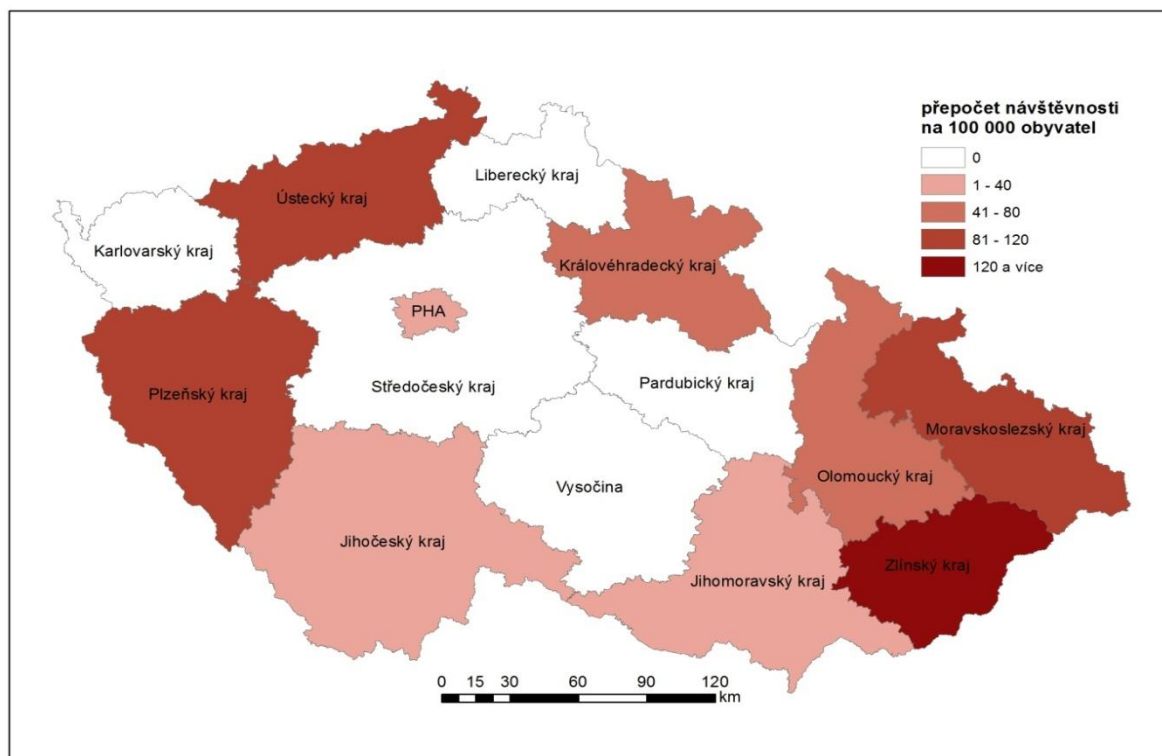
⁶⁶ Zástupci basketbalových klubů

⁶⁷ Tamtéž

Příloha č. 17: Relativní návštěvnost Extraligy mužů v házené v SO ORP ⁶⁸

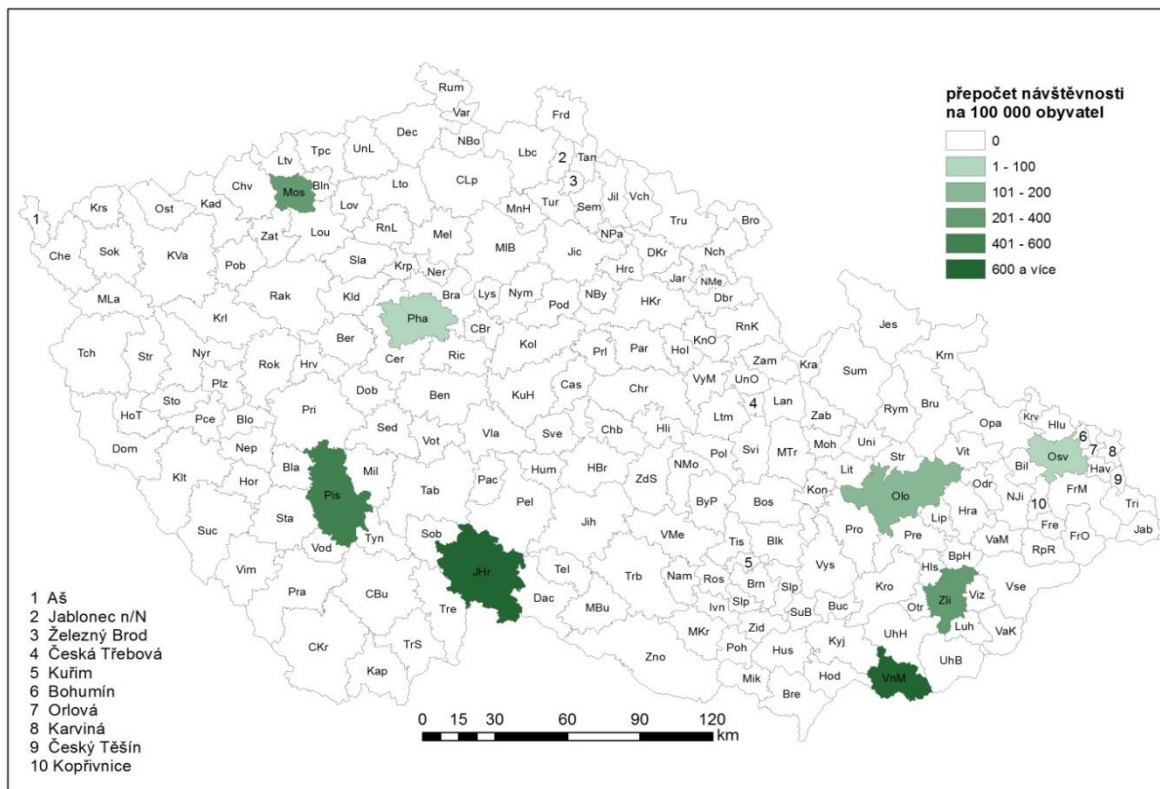
Příloha č. 18: Relativní návštěvnost Extraligy mužů v házené v krajích ⁶⁹

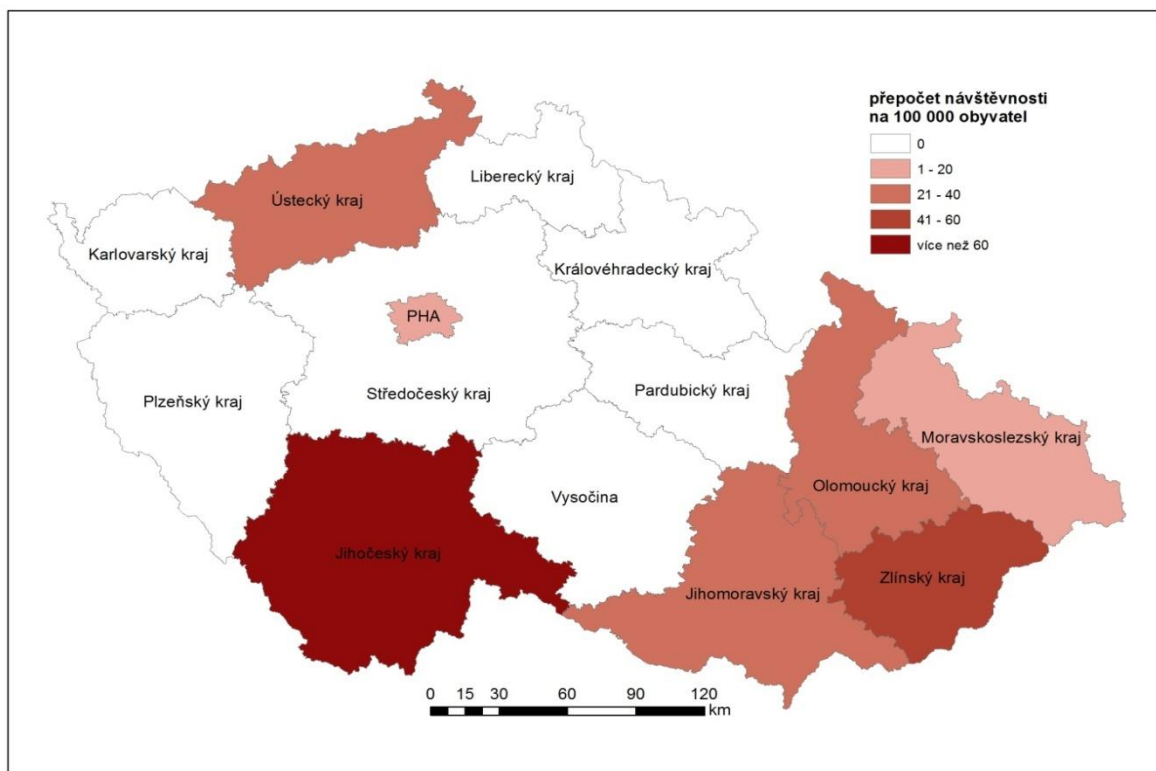
⁶⁸ Český svaz házené

⁶⁹ Tamtéž

Příloha č. 19: Relativní návštěvnost české části Interligy žen v SO ORP ⁷⁰

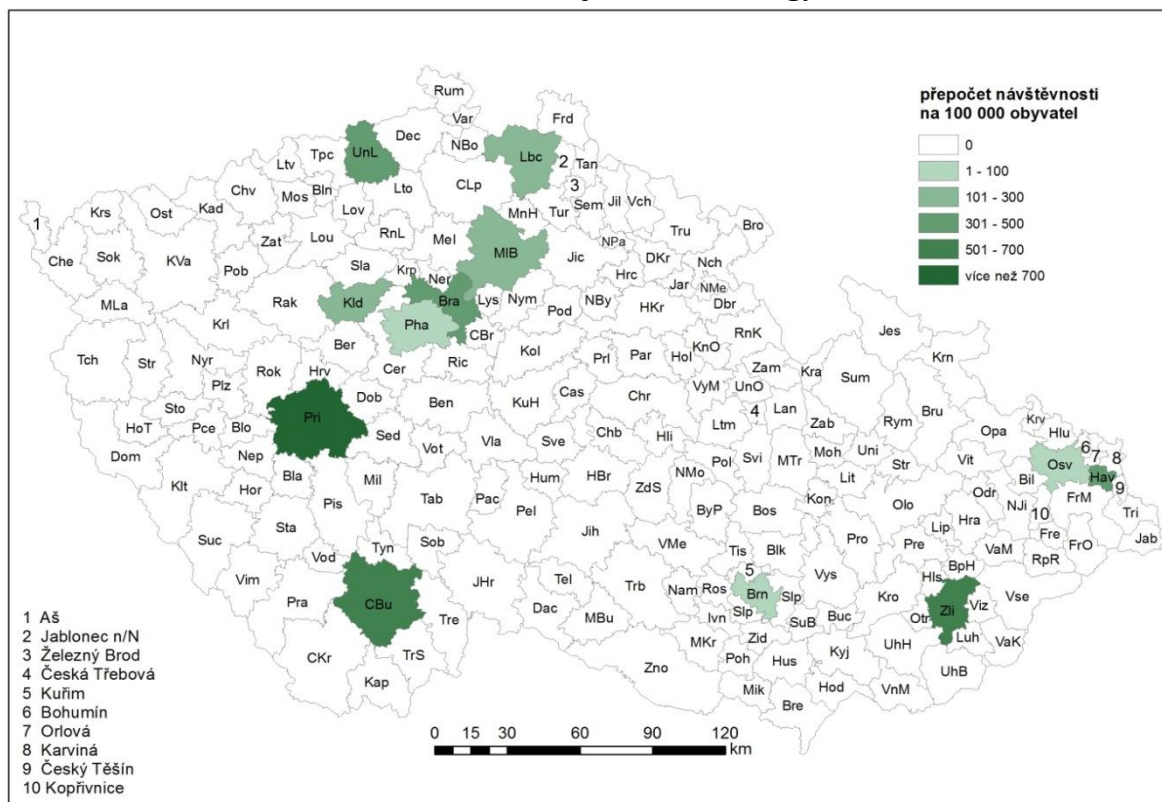
Příloha č. 20: Relativní návštěvnost české části Interligy žen v krajích ⁷¹

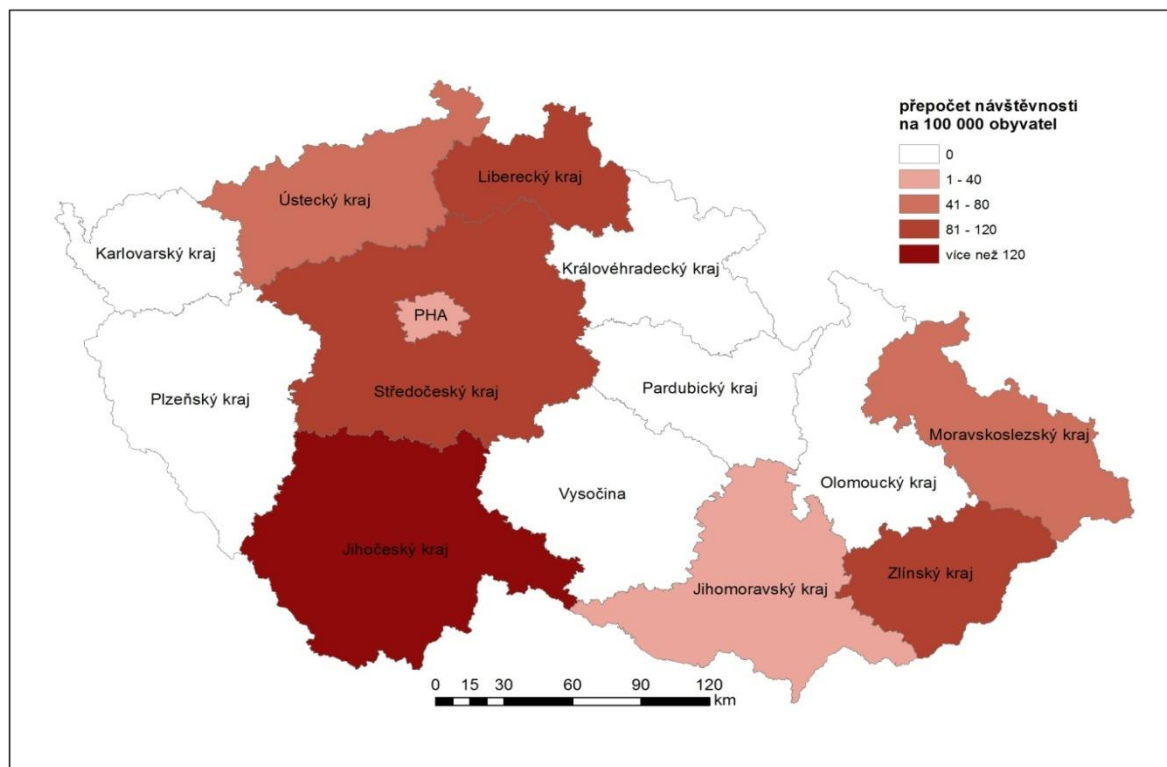
⁷⁰ Český svaz házené

⁷¹ Tamtéž

Příloha č. 21: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy mužů v SO ORP ⁷²

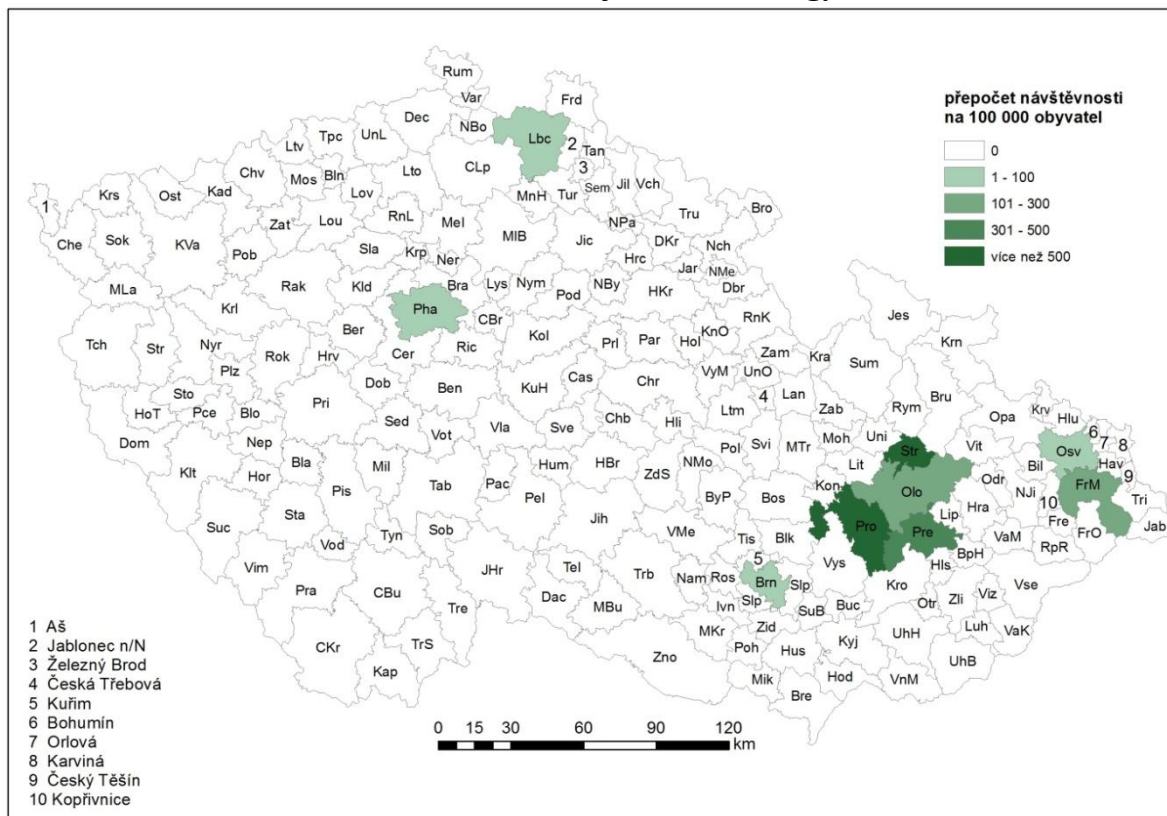
Příloha č. 22: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy mužů v krajích ⁷³

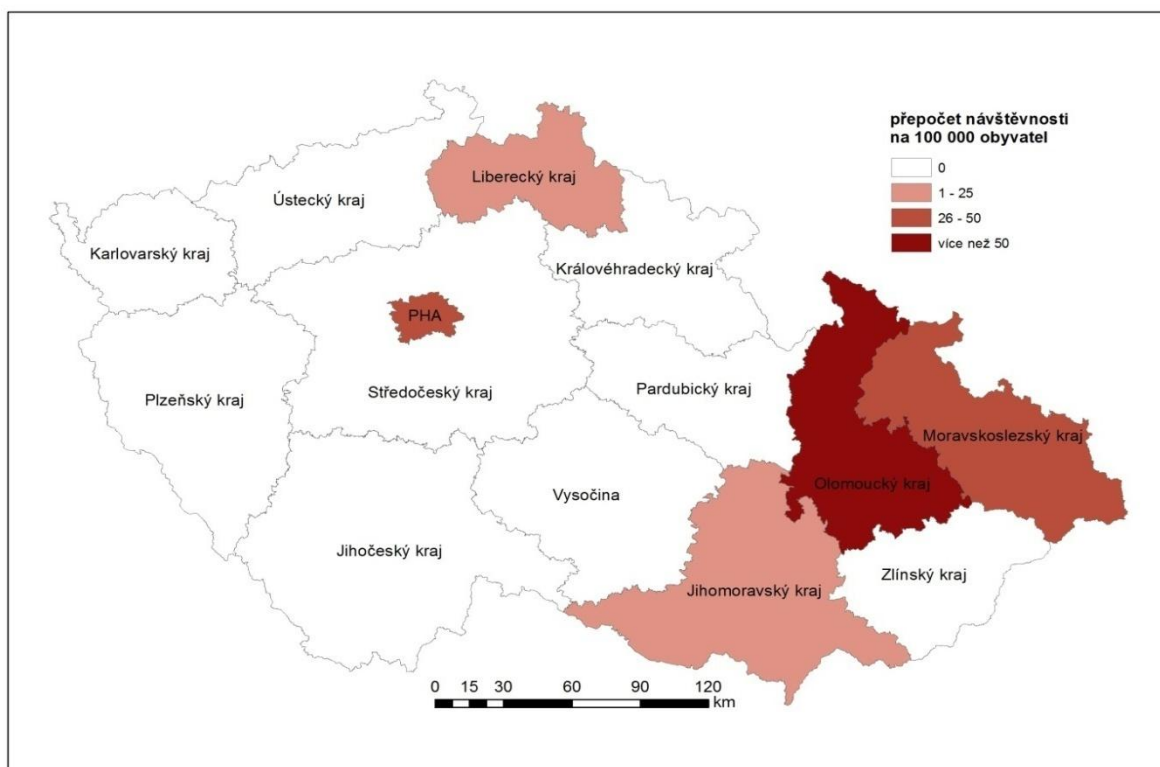
⁷² Český volejbalový svaz

⁷³ Tamtéž

Příloha č. 23: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy žen v SO ORP ⁷⁴

Příloha č. 24: Relativní návštěvnost volejbalové Extraligy žen v krajích ⁷⁵

⁷⁴ Český volejbalový svaz

⁷⁵ Tamtéž

Příloha č. 25: Zkratky názvů obcí s rozšířenou působností (podle ČSÚ)

Ass	Aš
Ben	Benešov
Ber	Beroun
Bil	Bílovec
Bla	Blatná
Blk	Blansko
Bln	Bílina
Blo	Blovice
Boh	Bohumín
Bos	Boskovice
BpH	Bystřice pod Hostýnem
Bra	Brandýs nad Labem - Stará Boleslav
Bre	Břeclav
Brn	Brno
Bro	Broumov
Bru	Bruntál
Buc	Bučovice
ByP	Bystřice nad Pernštejnem
Cas	Čáslav
CBr	Český Brod
CBu	České Budějovice
Cer	Černošice
CKr	Český Krumlov
CLp	Česká Lípa
CTe	Český Těšín
CTr	Česká Třebová
Dac	Dačice
Dbr	Dobruška
Dec	Děčín
DKr	Dvůr Králové nad Labem
Dob	Dobříš
Dom	Domažlice
Frd	Frýdlant
Fre	Frenštát pod Radhoštěm
FrM	Frýdek-Místek
FrO	Frýdlant nad Ostravicí
Hav	Havířov
HBr	Havlíčkův Brod
HKr	Hradec Králové
Hli	Hlinsko
Hls	Holešov
Hlu	Hlučín
Hod	Hodonín
Hol	Holice
Hor	Horažďovice
HoT	Hořovský Týn
Hra	Hranice
Hrc	Hořice
Hrv	Hořovice
Hum	Humpolec
Hus	Hustopeče
Chb	Chotěboř
Che	Cheb
Chr	Chrudim
Chv	Chomutov

Ivn	Ivančice
Jab	Jablunkov
Jar	Jaroměř
Jes	Jeseník
JHr	Jindřichův Hradec
Jic	Jičín
Jih	Jihlava
Jil	Jilemnice
JnN	Jablonec nad Nisou
Kad	Kadaň
Kap	Kaplice
Kar	Karviná
Kld	Kladno
Klt	Klatovy
KnO	Kostelec nad Orlicí
Kol	Kolín
Kon	Konice
Kop	Kopřivnice
Kra	Králíky
Krl	Kralovice
Krn	Krnov
Kro	Kroměříž
Krp	Kralupy nad Vltavou
Krs	Kraslice
Krv	Kravaře
KuH	Kutná Hora
Kur	Kuřim
KVa	Karlovy Vary
Kyj	Kyjov
Lan	Lanškroun
Lbc	Liberec
Lip	Lipník nad Bečvou
Lit	Litovel
Lou	Louny
Lov	Lovosice
Ltm	Litomyšl
Lto	Litoměřice
Ltv	Litvínov
Luh	Luhačovice
Lys	Lysá nad Labem
MBu	Moravské Budějovice
Mel	Mělník
Mik	Mikulov
Mil	Milevsko
MKr	Moravský Krumlov
MLa	Mariánské Lázně
MIB	Mladá Boleslav
MnH	Mnichovo Hradiště
Moh	Mohelnice
Mos	Most
MTr	Moravská Třebová
Nam	Náměšť nad Oslavou
NBo	Nový Bor
NBy	Nový Bydžov
Nep	Nepomuk

Ner	Neratovice
Nch	Náchod
NJi	Nový Jičín
NMe	Nové Město nad Metují
NMo	Nové Město na Moravě
NPa	Nová Paka
Nym	Nymburk
Nyr	Nýřany
Odr	Odry
Olo	Olomouc
Opava	Opava
Orl	Orlová
Ost	Ostrov
Osv	Ostrava
Otr	Otrokovice
Pac	Pacov
Par	Pardubice
Pce	Přeštice
Pel	Pelhřimov
Pha	Hlavní město Praha
Pis	Písek
Plz	Plzeň
Pob	Podbořany
Pod	Poděbrady
Poh	Pohořelice
Pol	Polička
Pra	Prachatice
Pre	Přerov
Pri	Příbram
Prl	Přelouč
Pro	Prostějov
Rak	Rakovník
Ric	Říčany
RnK	Rychnov nad Kněžnou
RnL	Roudnice nad Labem
Rok	Rokycany
Ros	Rosice
RpR	Rožnov pod Radhoštěm
Rum	Rumburk
Rym	Rýmařov
Sed	Sedlčany
Sem	Semily
Sla	Slaný
Slp	Šlapanice
Sob	Soběslav
Sok	Sokolov
Sta	Strakonice
Sto	Stod

Str	Stříbro
Str	Šternberk
SuB	Slavkov u Brna
Suc	Sušice
Sum	Šumperk
Sve	Světlá nad Sázavou
Svi	Svitavy
Tab	Tábor
Tan	Tanvald
Tel	Telč
Tch	Tachov
Tis	Tišnov
Tpc	Teplice
Trb	Třebíč
Tre	Třeboň
Tri	Třinec
TrS	Trhové Sviny
Tru	Trutnov
Tur	Turnov
Tyn	Týn nad Vltavou
UhB	Uherský Brod
UhH	Uherské Hradiště
Uni	Uničov
UnL	Ústí nad Labem
UnO	Ústí nad Orlicí
VaK	Valašské Klobouky
VaM	Valašské Meziříčí
Var	Varnsdorf
Vch	Vrchlabí
Vim	Vimperk
Vit	Vítkov
Viz	Vizovice
Vla	Vlašim
VMe	Velké Meziříčí
VnM	Veselí nad Moravou
Vod	Vodňany
Vot	Votice
Vse	Vsetín
VyM	Vysoké Mýto
Vys	Vyškov
Zab	Zábřeh
Zam	Žamberk
Zat	Žatec
ZBr	Železný Brod
ZdS	Žďár nad Sázavou
Zid	Židlochovice
Zli	Zlín
Zno	Znojmo

zdroj: Číselník a zkratky správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Český statistický úřad [online]. 15. 11. 2007 [cit. 2012-02-15]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/1379-07>

Příloha č. 26: Ukázka elektronického dotazníku ⁷⁶

Dobrý den,

ve své bakalářské práci se zabývám návštěvností sportovních utkání (vybraných kolektivních sportů) v České republice. Obracím se na Vás s prosbou o pomoc a o Váš odborný názor ohledně významnosti mužských kolektivních sportů v rámci ČR. Pro komplexní hodnocení bych potřeboval jednotlivým sportům (fotbal, hokej, basketbal, volejbal, házená) přidělit váhy 1 – 5 (1 – nejdůležitější, 2 – méně důležitý, 3 – středně důležitý, 4 – podprůměrně důležitý, 5 – nejméně důležitý), váhy mohou být shodné i půlené (1,5 apod.).

Například:

Fotbal 1

Hokej 1,5

Basketbal 3

Házená 4

Volejbal 4

Jaké váhy byste přidělil těmto pěti sportovním odvětvím Vy?

Fotbal

Hokej

Basketbal

Házená

Volejbal

Velmi děkuji za Váš čas, spolupráci a pomoc.

S pozdravem a přáním pěkného dne

Jiří Tomášek, student Katedry geografie Univerzity Palackého v Olomouci.

⁷⁶ Vlastní návrh